

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXV. — Izdan in razposlan dne 28. junija 1878.

66.

Postava od 27. junija 1878,

o ustanovitvi in privilegiji avstro-ogerske banke.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen 1.

Ker se v prvih desetih letih pravice obema deloma pristojee in vzajemno priznane, napraviti samostalne banke za izdaje bankovcev, ne poprime noben del, določa se, da se za čas od 1. julija 1878 do 31. decembra 1887 ustanovi avstro-ogerska banka.

Člen 2.

Avstro-ogerski banki podeljuje se na dobo od 1. julija 1878 do 31. decembra 1887 privilegija ali samopravica, obsežena v naslednjih pravilih (statutih), katera so celokupen del te postave.

Člen 3.

Finančnemu ministru daje se oblast, vkupno z Mojim ogerskim finančnim ministrom skleniti s privilegirano avstrijsko národno banko niže priloženi dogovor, kateri je takisto celokupen del le-te postave.

Člen 4.

Čas, od katerega se začne moč te postave, določen je s posebno postavo, ter je njena izvršitev naročena Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaji, dne 27. junija 1878.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Pretis s. r.

(Slovenisch.)

Pravila

avstro-ogerske banke.

Naslov I.

Firma in sedež banke.

Člen 1.

Avstro-ogerska banka, v katero se pretvori privilegirana avstrijska narodna banka, delničarska je družba, katera svoje delovanje po pravilih vrši v kraljevinah in deželah zastopanih na državnem zboru in v deželah krone ogerske. Firma (trdka) ji slove nemški: „Oesterreichisch-ungarische Bank“, ogerski: „Osztrák-magyar bank“.

Imeva v svojem pečatu grb avstro-ogerske monarhije in za opis firmo v obeh jezikih.

Člen 2.

Avstro-ogerska banka ima svoj sedež na Dunaji.

Za vse grane ali veje poslov (opravil), ki jih banka vrši (razen posla, ki se tiče hipotekarnega kredita in zastavnih listov, člen 56), napravita se na Dunaji in v Budim-Pešti glavna zavoda. Podružnice (filiale) ki jih privilegirana avstrijska narodna banka v drugih mestih po obeh delih monarhije zdaj ima za kateri svoj posel ali za več poslov, boče, pod pridržkom kake nadaljnjše določbe po pravilih, avstro-ogerska banka najprvo brez premene vzdržavala.

Banka ima pravico, napravljati na ozemlju avstro-ogerske monarhije podružnice v vršenje ene posamezne grane ali več gran svojega poslovanja.

Banka ima dolžnost, vsled potrebe, ki jo je avstrijsko ali ogersko skupno ministerstvo v sporazumu z bankovnim glavnim svetom priznalo, v dotičnem delu cesarstva napraviti podružnice za skontiranje (odbitkovanje), dajanje zajmov in nakazovanje, in to v šestih mesecih od dne dotičnega sklepa.

Obstoječe podružnice smejo se pred dotekom časa, za obstanek bankovne družbe določenega samo s privolitvijo dotičnega finančnega ministra razpustiti.

Naslov II.

Poslovna glavnica, delnice in delničarji.

Člen 3.

Vsa premožnja in nepremožnja imovina privilegirane avstrijske narodne banke z rezervnim (pričuvnim) in penzijskim zalogom in hipotekarnimi iskovinami ali

tirjatvami vred prehaja po moči teh pravil v last ali svojino avstro-ogerske banke; takisto prevzema avstro-ogerska banka vse dolgove (passiva) in dolžnosti privilegirane avstrijske národne banke, sosebno tudi od nje izdane bankovce in zastavne liste ali pisma kakor svoje dolgove in dolžnosti ali obveznosti.

Člen 4.

Delniška glavnica (akcijski kapital) avstro-ogerske banke sestoji v devetdeset milijonih goldinarjev, ki so vplačani na stopetdeset tisoč delnic (akcij) s šeststo goldinarjev na vsako.

Delniška glavnica sme se samo s privolitvijo velikega zbora in odobrenjem zakonodavne oblasti v obeh delih cesarstva povišati ali ponižati.

Člen 5.

Vsi delničarji (akcijonarji) skup so bankovna družba.

Delničarjem pristoji za vsako delnico enak delež vsesкупne bankovne imovine.

Delnice so nerazdelne.

Noben delničar ni v zavezi za več nego vsoto delnic v pravilih ustanovljeno.

Člen 6.

Vsaskupna imovina avstro-ogerske banke je v zavezi za vse njene dolžnosti.

Za točno plačilo obresti in odplačilo glavnice (kapitala) zastavnih listov, ki jih je izdala privilegirana avstrijska národna banka in avstro-ogerska banka, v zavezi so poglavito hipotekarne iskovine ali tirjatve in razen teh vsesкупno premično in nepremično imenje bankovno.

V slučaju, ko bi se bankovna družba razdružila ali hipotekarno-kreditni oddelek odločil od drugih poslovnih oddelkov avstro-ogerske banke, utesni se ta zaveza na hipotekarne tirjatve in na zalog, napravljen v tem slučaju iz delniške glavnice bankovne, ki bode najmanj desetini tedaj še kolujočih zastavnih listov enak pa se po meri izkupa zastavnih listov v istem razmeru umanjšati sme.

Člen 7.

Delnice slovó na neko ime ter se vpisujejo v posebno delniško knjigo. Opravljene so s kuponsko polo in s talonom ter se izdajó po priloženem obrazci.

Člen 8.

Delnice, slovoče na samosvojno ime, lahko se po banki prepišejo na vsako poljubno ime, kadar je odstop ali prevod podpisan z imenom tistega, na kogar slove delnica. Banka nepretehtuje pravosti podpisa ter ne prevzema poročstva za to pravost ali prisnost.

Vsak delničar si lahko zagotovi svojo lastninsko pravico do svojih delnic. V ta konec naj, predloživši delnico pri banki zahteva probeležbo v delniški knjigi: da se ta delnica sme samo tedaj prepisati na drugo ime, ako se prinese njegov poverjen (legaliziran) podpis. Opravljena probeležba (prenotacija) se počiti na delnici sami.

Člen 9.

Delnice, katere ne slovó na samosvojno ime, smejo se tedaj prepisati, kadar prinesitelj z javnimi ali pa sodno ali po notarji poverjenimi listinami izkaže, da je last (svojino) delnice on pridobil.

Za dovoljenje prepisa prositi je pri glavnem svetu, kateremu se podadó listine o pridobljeni svojíni.

Delnice ne slovoče na samosvojno ime so tiste delnice, katere

- a) so last nedoletnika ali pod skrbstvom stoječega, kakor je izrečno povedano;
- b) katere slovó na ime korporacije, občine ali ustanove (zadušbine) ali na zavod, kateri stoji pod upravo ali zaščito oblastev; katere so
- c) vinkulirane (zvezane, člen 10); ali
- d) na katerih je poočiteno sodno ukazilo, ki lastniku svobodno razpolaganje z njimi ovira, ali gledé katerih je banka sama neposrednje doznala za takšno ukazilo.

Člen 10.

Kadar si hoče delničar zagotoviti prejem dividende od svojih delnic, ali kadar se neka delnica in nje donos hoče po privezilu ali po vinkulaciji posvetiti določenej svrhi, treba je pri banki, predlagaje dotično delnico s kuponsko polo vred, pismeno zaprositi prepis delnice na lastnikovo ime, ako ne slove na-nj, in za vinkulacijo. Pri tem je potanko povedati, kateri privezilni (vinkulacijni) pridržek naj se postavi na delnico, ter imenovati tisto osebo, ki bode imela oblast, dividendo vsakokratno, ki pride od vinkulirane delnice, prejemat in kvitirati. Na korist več lastnikom je ní vinkulacije niti se daje dividenda v delnih iznosih.

Vinkulacija ali privezilo se zabeležuje v delniški knjigi in na delnici, katere kuponsko polo si banka pridržuje, kar ima to posledico, da se na vinkulirano delnico prihajajoča dividenda izplačuje na pobotnico po vsebini vinkulacije.

K razvezilu (devinkulaciji) delnic potrebna je privolitev tiste gosposke ali tiste osebe, katera je dala povod vinkulaciji.

Kadar kdo drug in ne v delnici imenovani lastnik zahteva razvezo ali devinkulacijo, za ta slučaj naj veljajo določila v členu 9 za prepis dana.

Člen 11.

Ne potegnene dividende zastarevajo na korist rezervnega fonda tri leta po poslednjem dnevi tistega meseca, v katerem so bile dotekle za plačilo. V slučajih posebnega ozira vrednih sme glavni svèt na to stran dopustiti kako izimo.

Naslov III.

V é l i k i z b o r .

Člen 12.

Pravice, katere pristojne delničarjem v bankovnih rečéh, zvršuje véliki zbor v imenu skupnosti ali vsosti delničarjev.

Člen 13.

Véliki zbor se sestaje:

- a) v pravilno obletno sejo najpozneje meseca februarja vsako leto;
- b) v preizredne seje, kolikorkrat je to potrebno.

Seje vélikega zbora sklicuje glavni svèt; one bivajo na Dunaji.

Na pismen zahtev štiridesetih udov (Člen 14) sklicati je v šestdesetih dnevih preizredno sejo vélikega zbora.

Člen 14.

Vélikih zborov avstro-ogerske banke smejo se deležiti samo avstrijski in ogerski državljani.

Vsi tisti delničarji, kateri meseca novembra pred pravilno obletno sejo vélikega zbora z vpologo ali vinkulacijo izkažejo last dvajsetih na njih ime slovočih, pred mesecem julijem tistega leta izdanih delnic, kolikor jim ne nasprotujejo določila člena 15, — udje so vélikega zbora za to leto, ki se začnja s tisto obletno sejo, do sestanka prve bodoče pravilne obletne seje.

Na vpologanje delnic se opominjajo delničarji vsako leto v poslednjem tednu meseca oktobra z razglasom glavnega svéta, vvrščenim v uradne časnike, ki izhajajo na Dunaji in v Budim-Pešti. Seje vélikega zbora se sklicujejo prav takisto, in to gledé pravilne obletne seje štirideset pet dní, a gledé preizrednih sej štirinajst dní pred samo sejo.

Preizrednih sej vélikega zbora smejo deležiti se samo tisti udje, ki imajo tudi pravico biti deležni pravilne obletne seje in kateri, če jim delnice niso vinkulirane, svoje delnice vnovič vpolože osem dní pred samo preizredno sejo ter tako dokažejo, da jih še imajo.

Člen 15.

Vélikega zbora se ne udeležuje ter je izločen:

- a) kdor ni v polnem užitku državljanskih pravic, sosebno tudi tist, nad imovino katerega se je razglasil konkursni postopek, dokler se ta postopek ne dokončá;
- b) kdor je vsled kazensko-sodne obsodbe v svojih državljanskih, političnih ali častnih pravicah omejen ali utesnjen, dokler trpí taka omejitev.

Člen 16.

Véliki zbor postaja vzmožen, sklepe delati, kadar je sto udov pričujočih. Kadar je bila pravilna obletna ali preizredna seja sklicana, pa se ni sešel zbor, za sklepanje vzmožen, naj se postavi v osmih dnevih nov rok za dotično sejo, o katerej bode zbor vzmožen, sklepe delati, brez ozira na število v njem pričujočih udov; ali v tem slučaju sme zbor ukrepati samo o takih predmetih, ki so bili obseženi v prvotnem dnevnem redu. Drugi sklic seje treba je najmanj osem dní pred to sejo razglasiti.

Člen 17.

Osem dni pred pravilno obletno sejo vélikega zbora razgrnjeni ležé računski sklepi (završki) (Člen 104, 2) za preteklo leto pri obeh glavnih zavodih na Dunaji in v Budim-Pešti vsakemu na vpogled ter naj se vsakemu udu vélikega zbora, ako zahteva, en odtisk brezplačno izročí.

Osem dni pred vsako sejo vélikega zbora treba je njegovim udom na znanje dati dnevni red po razglasu glavnega sveta v uradnih listih, kateri izhajajo na Dunaji in v Budim-Pešti.

Samostalni predlogi (Člen 22), za časa vpoloženi naj se sprejmejo v dnevni red.

Člen 18.

Vsak ud vélikega zbora sme priti samo osebno in ne po pooblaščenci, ter ima v posvetovanji in odločanju samo po en glas, da si bi se deležil razprav v več svojstvih.

Člen 19.

Ako delnice slovó na juristične osebe, na žene ali na več deležnikov, to ima pravico, v véliki zbor iti in v njem glasovati tist, kateri izkaže pooblastilo lastnikov delnic, ako so lastniki ti avstrijski ali ogerski državljani. Ali pooblaščenci morajo razen tega kar se tiče imetja delnic, po svojih osebnih svojstvih ali lastnostih (Člen 14 in 15) biti sposobni, deležiti se vélikega zbora.

Člen 20.

Prveosedstvo v vélikem zboru vodi bankovni gubernator ali če on ne bi mogel, eden izmed mesto-gubernatorjev. Prvosednik predlaga velikemu zboru v posvet in sklepanje najpred nasvete, katere je postavil glavni svet.

Na to prihajajo v razpravo ostali, na dnevnem redu (Člen 17) stoječi predmeti po vrsti, katero prvosednik določi, ter se opravijo potrebne volitve.

Sklepi delajo se (razen slučaja, omenjenega v členu 107) po absolutni večini glasov.

Prvosednik glasuje samo ob enakosti glasov ter razločuje z glasom svojim.

Člen 21.

V pravilni obletni seji vélikega zbora (Člen 13) poročajo glavni svet o poslovanji v preteklem letu a pregledovalci računov o pretresu bilancijske (Člen 50).

Véliki zbor sklepa po le-tem, je li sklep bilancijske odobriti ter absolutorij dati.

Vélikemu zboru pridržuje se razen sklepanja omenjenega v členih 105 in 107 seosebno:

- a) volitev glavnih svetnikov ali svetovalcev (Člen 23 in 31);
- b) volitev petih računskih preglednikov in petih nastopnikov ali nadomestnikov (Člen 50);

- c) sklep o premeni pravil (pod pridržanim odobrenjem zakonodavne oblasti v obeh delih cesarstva);
- d) sklep o povišanji ali ponižanji delniške glavnice (Člen 4).

Člen 22.

Vsak ud vélikega zbora ima pravico, v sejah vélikega zbora nasvete dajati ali staviti.

Taki nasveti, ki se ne tičejo neposrednje predmeta na dnevnem redu stoječega, ne smejo v tisti seji vélikega zbora, v kateri so bili podani, priti na sklopanje.

Samostalne nasvete (Člen 17) treba je z razlogi vred, na katere so oprti, najmanj trideset dni pred dotično sejo vélikega zbora gubernatorju pismeno na znanje dati.

Člen 23.

Glavne svétnike voli véliki zbor, in to osem svétnikov neposrednje izmed udov vélikega zbora a po dva svétnika izmed tistih kandidatov, ki jih predlagata ravnateljstvi (direkciji) Dunajsko in Budim-Peštansko.

Zarad poslednjič omenjenih izborov v glavni svét podnaša vélikemu zboru vsako izmed ravnateljstev en predlog (Člen 41), v katero je sprejeti trikrat toliko udov, kolikor se jih ima izvoliti.

V predlog ravnateljstev smejo se sprejemati tako udje vélikega zbora, kakor tudi takšne osebe, ki niso udje vélikega zbora, v kolikor bi one — razen imetja delnic — po osebnih svojstvih (Člen 14 in 15) bile sposobne, deležiti se vélikega zbora. One morajo vselej biti državljani iz dotične cesarstva polovice.

Udje glavnega svéta avstro-ogerske banke ne smejo spadati med upravnike kakega drugega zavoda (instituta), ki se bavi s bankovnimi ali hipotekarno-kreditnimi posli.

Člen 24.

Glavni svétniki volijo se z absolutno, a računopregledniki in njih nadomestniki z relativno večino glasov. Volitve se godé pismeno z oddajo volitvenih listov. Ni potrebno, da bi se glasujoči na volilni list podpisal. Skrutinij (glasosčetje) opravljajo skrutatorji (glasosštevc), ki jih izvoli véliki zbor.

Pri enakem številu glasov razločuje v vseh slučajih žreb ali loz.

Kadar se pri prvem voljenji za glavni svét ne doseže absolutna večina, pristopi se ožjej volitvi.

Pri ožji volitvi morajo udje vélikega zbora utesnjevati se na tiste osebe, katere so pri prvem voljenji odosno največ glasov za se prejele.

Število oseb, ki jih je vzeti v ožjo volitev, biva vselej dvakrat toliko, kolikoršno je število glavnih svétnikov, ki jih je še treba voliti.

V enakem številu glasov določa žreb, koga je vzeti v ožjo volitev.

Vsak glas, ki pri ožji volitvi pade na osebo, ne sprejeto va-njo, šteje naj se za neveljaven.

Naslov IV.**Bankovno upravitvo ali gospodarstvo.****A. Glavni svet.****Člen 25.**

Glavni svet (glavno svetovavstvo) zastopa avstro-ogersko banko na zunaj pred sodiščem in zunaj sodišča ter ima po meri pravil pravico do vseh naredeb ali ukazil, ki se ne pridržavajo velikemu zboru.

Glavni svet ravna ali vodi in nadzira upravo imovine in vseskupno bankovno poslovanje. Njemu je pridržano, določati, koliko novcev se nakloni vsakej posameznej grani poslov, ter postavljati poslovne uvete ali pogoje, po tem izrekati banki pristoječo določbo o ustanovitvi ali odpravi podružnic (Člen 2), ter voditi po posebnih za to veljavnih pravilih poslove hipotekarnega kredita in zastavnih listov.

Glavni svet določa splošna načela, daje vsakokratno potrebna posebna naročila za vseskupno poslovanje ter prigleduje in zagotavlja njih izpolnjevanje.

Splošna določila za skontiranje (odbitkovanje) in dajanje zajmov ali posojil veljajo soglasno za avstrijska in ogerska bankovna mesta.

Glavni svet voli iz svoje sredine za vsako poslovno leto izvršilni odbor ali eksekutivni komitet (Člen 39). On voli od osmih udov, ki jih ima ravnateljstvo na Dunaji in v Budim-Pešti, po šest udov (Člen 41).

Glavnemu svetu pristoji *Veto* gledé cenzorjev (presodnikov), ki sta jih ravnateljstvu Dunajsko in Budim-Peštansko imenovali ali po izteku službovanja vnovič poklicali.

Glavni svet imenuje in postavlja za vse službene predele potrebno osobe (Člen 46, 47 in 49).

Člen 26.

Glavni svet sestoji iz gubernatorja, dveh mesto-gubernatorjev in dvanajst glavnih svetnikov.

Člen 27.

Gubernatorja imenuje Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo po skupnem predlogu c. kr. in kr. finančnega ministra.

Dobiva dvajsettisoč goldinarjev letne plače, ki se opravlja iz bankovnih novcev, ter uživa prosto (brezplatno) stanovanje v bankovnem poslopju na Dunaji.

Člen 28.

Oba mesto-gubernatorja se postavljata takó, da izmed treh oseb, nasvetovanih po glavnem svetu z ozirom na določbe člena 41 enega nju, kateri je ob enem prvosednik v Dunajskem ravnateljstvu, v imenovanje Njegovemu c. in kr. Apostolskemu Veličanstvu predloži avstrijski finančni minister, a drugega, kateri je ob enem prvosednik v Budim-Peštanskem ravnateljstvu, ogerski finančni minister.

Člen 29.

V izvrševanje gubernatorjevemu področju pridržanih uradnih djanj pozvan je, kadar gubernatorju samemu kak zadržek brani, tist mesto gubernator, katerega gubernator v to odbere.

Mesto-gubernatorja nadomeščuje, kadar bi potrebno bilo, kateri izmed glavnih svetnikov, ki ga glavni svet določi.

Člen 30.

Potrdba glavnih svetnikov, izvoljenih v velikem zboru, pridržana je Njegovemu c. in kr. Apostolskemu Veličanstvu. To Najvišjo potrdbo naj bankovni glavni svet po dotičnem finančnem ministru izprosi.

Člen 31.

Služba glavnih svetnikov traja štiri leta. Tisti, na katere pride vrsta, da izstopijo, smejo se vnovič izvoliti.

V prvi pravilni obletni seji velikega zbora zadene vrsta, da izstopijo, tri glavne svetnike po žrebu, in to dva izmed onih, ki so iz sredine velikega zbora neposrednje izvoljeni, a enega izmed velikih svetnikov, izvoljenih na predlog obeh ravnateljstev, v pravilni obletni seji drugega in tretjega leta takisto tri glavne svetnike, in v obletni seji četrtega leta ostale tri glavne svetnike.

Izstopajoči se nadomeščajo takó, kakor je bil kateri izvoljen.

Kadar kateri glavni svetnik odstopi, predno mu doteče službena doba, velja nadomestna volitev samo za volitveno dobo odstopivšega.

Člen 32.

Vsak glavni svetnik mora o nastopu svoje službe in za ves nje čas vpoložiti pri banki dvajset pet na njegovo ime slovóh neobremenjenih delnic avstro-ogerske banke.

Člen 33.

Oba mesto-gubernatorja in glavni svetniki opravljajo brezplačno vsak svojo službo.

Člen 34.

Gubernator, mesto-gubernatorja in glavni svetniki avstro-ogerske banke slovesno obljubujejo vsak o nastopu svoje službe, da hočejo bankovna pravila potanko izpolnjevati, koristi občnega kredita in bankovno blago po svoji moči pospeševati, kolikor bode koli moči prizadevati si za pošteno, gorečno in pazljivo oskrbovanje bankovnih poslov in bankovne imovine ter bankovne razprave zamolčavati.

Gubernator stori to zaobljubo Njegovemu c. in kr. Apostolskemu Veličanstvu, mesto-gubernatorja jo storita dotičnemu finančnemu ministru, glavni svetniki jo storé gubernatorju, podkrepijo jo s podanjem roke ter izdadó o tem pismo listino.

Člen 35.

Gubernator, mesto-gubernatorja in glavni svetniki avstro-ogerske banke so odgovorni za sklepe, v katere so privolili, in vsak v svojem področji za pošteno, pazljivo in pravilom primerjeno poslovanje.

Člen 36.

Glavni svet shaja se praviloma po dvakrat na mesec ob dnevih, ki ju določa gubernator. Preizredne zборе sklicuje po potrebi gubernator.

Vsak vladni komisar (Člen 51) sme sprožiti sklic preizrednega zbora.

K sejam glavnega sveta je povabljeni vse njega ude in oba vladna komisarja.

Člen 37.

V zborih glavnega sveta prvosedstvuje gubernator.

Da je glavni svet vzmožen, sklepe delati, mora biti pričujočih najmanj pet udov, všteta prvosednika.

Sklepi se delajo po absolutni večini pričujočih. Prvosednik glasuje samo ob enakosti glasov ter odločuje z glasom svojim.

Noben ud glavnega sveta ne more imeti po več nego en glas. Pooblastitve in pismeni glasovi nepričujočih (odsostvujočih) udov niso dopuščeni.

Vse volitve glavnega sveta opravljajo se z glasovnicami.

V razpravnih zapisnikih je navajati imena pričujočih in storjene sklepe. Vsakemu vladnemu komisarju in vsakemu pričujočemu udu glavnega sveta je na voljo, dati zapisati v zapisnik svoje od sklepa večine odstopajoče mnenje.

Razpravne zapisnike podpisujejo prvosednik, glavni tajnik (generalni sekretar) kot poročevalec ali referent in vladna komisarja (Člen 51), ako sta bila v seji. Zapisniki ti se hranijo v arhivu.

Člen 38.

Glavni svet vodi firmo avstro-ogerske banke.

Da firma velja, potreben je podpis gubernatorja ali enega mesto-gubernatorja, enega glavnega svetnika in sopodpis glavnega tajnika ali njegovega namestnika.

Ta podpis firme zavezuje avstro-ogersko banko v vseh slučajih, in to tudi v takih, kjer postave zahtevajo posebnega pooblastila.

Glavni svet določa, v katerih slučajih in v kateri obliki podpis posloводства Dunajskega (Člen 46), podpis glavnih zavodov Dunajskega in Budim-Peštanskega ali posameznih poslovnih oddelkov njunih in podpis podružnic bankovnih ustanavlja dolžnost ali obvezo za avstro-ogersko banko samo, ter daje to na znanje po javnem v dotičnih uradnih prostorninah nabitem oglasu.

Dopisi glavnega sveta naj bodo vselej opravljeni s podpisom firme po pravilih.

Člen 39.

Zvršilni odbor glavnega sveta (Člen 25) naj pazi na to, da se določila v členu 84 izrečena potanko izpolnjujejo. Dalje naj ta odbor v slučajih silne nujnosti dá potrebna neodložna ukazila ter jih z razlogi vred naznani glavnemu svetu o prvem njegovem sestanku.

Zvršilni odbor sestoji iz gubernatorja in štirih udov glavnega sveta, izmed katerih mora eden biti ogerski ud glavnega sveta z ozirom na to, da se bankovni poslovi v obeh cesarstva delih primerjajo. Zvršilni odbor je vzmožen sklepe delati, kadar so trije udje z vštetim prvosednikom vred pričujoči.

Za slučaje kakega zadržka voli glavni svet iz svoje sredine dva nadomestnika.

B. Ravnateljstvi na Dunaji in v Budim-Pešti.

Člen 40.

Ravnateljstvo (direkcija) na Dunaji in ravnateljstvo Budim-Peštansko določata od časa do časa, v katerem razmeru je treba skupne vsote, ki jima so na razpolaganje za skontiranje ali odbitkovanje in za dajanje zajmov, porazdeliti na posamezna avstrijska, oziroma ogerska bankovna mesta, ter ustanovljata od časa do časa skrajno mejo, do katere smejo posamezne firme in osebe posluževati se bankovnega kredita v enem in drugem izmed teh dveh poslov.

Ravnateljstvi poročata glavnemu svétu o porabi bankovnega kredita, da eta glavnemu svétu nasvete tudi zunaj svojega neposrednjega področja ter delata odločbe, pridržane jima v slučajih člena 63.

Ravnateljstvi določata število cenzorjev po potrebi in razmerih različnih mest, oni imenujeta pod pridržkom glavnemu svétu pridržanega *Veto* cenzorje pri bankovnih zavodih v dotičnem delu cesarstva (Člen 25).

Člen 41.

Udje Dunajskega ravnateljstva morajo biti avstrijski, a udje Budim-Peštanskega ravnateljstva ogerski državljani.

Vsako ravnateljstvo sestoji iz dotičnega mesto-gubernatorja kot prvosednika (Člen 28) in osem ravnateljjev, ki morajo stanovati na Dunaji, oziroma v Budim-Pešti.

Glavni svétniki, katere je veliki zbor na predlog dotičnega ravnateljstva izvolil, so ob enem udje tega ravnateljstva. Ostale ravnatelje voli glavni svét za vsako izmed obeh ravnateljstev na štiri leta; oni se smejo po izteku službenega razdobja neposrednje vnovič izvoliti.

Člen 42.

Za ude ravnateljstev sme glavni svét (Člen 41) izvoliti takó ude vélikega zbora kakor tudi take osebe, katere niso udje vélikega zbora, ako bi, — razen imetja delnic, — po osebnih svojstvih (Člen 14 in 15) sposobne bile, deležiti se vélikega zbora.

Ravnateljji ne smejo spadati med upravnike kakega drugega zavoda, kateri se bavi z bankovnimi posli.

Vsak ravnatelj mora o nastopu svoje službe in za ves nje čas vpолоžiti pri banki dvajset na njegovo ime slovócih neobremenjenih delnic avstro-ogerske banke.

Člen 43.

Ravnateljji opravljajo brezplačno svoje službe.

Oni storé o nastopu svoje službe v gubernatorjeve roke obljubo v zmislu člena 34 ter so glavnemu svétu odgovorni za sklepe, v katere so privolili, a vsak v svojem področji za pošteno, pazljivo, pravilom primerjeno poslovanje.

Člen 44.

Vsako ravnateljstvo shaja se praviloma vsak teden o dnevi, ki ga določi prvosednik, reševat poslove idočje v njegovo področje.

Preizredni zbori sklicujejo se po potrebi in povod jim daje prvosednik ali pa gubernator.

Da je ravnateljstvo vzmožno sklepe delati, mora biti pet udov pričujočih.

V posvetovanji ravnateljstva delajo se sklepi po absolutni večini glasov od pričujočih udov. Prvosednik glasuje samo ob enakosti glasov ter odločuje z glasom svojim.

Uradna djanja, ki so mesto-gubernatorja v njegovem področji kot prvosedniku ravnateljstva pridržana, opravlja, ko bi mu kaka ovira branila, tist ravnatelj, katerega mesto-gubernator v to odbere.

Člen 45.

Vsakemu ravnateljstvu prideli glavni svét enega uradnika, po katerem ravnateljstvo vse svoje sklepe izvaja.

Razpravne zapisnike ravnateljstev, po tem njuno dopisovanje z glavnim svétom in z bankovnimi zavodi v dotičnem delu cesarstva naj podpisujeta prvosednik, a če on ne more, en ud ravnateljstva in prideleni mu uradnik.

Prepis vsakega razpravnega zapisnika je treba najpozneje v treh dneh glavnemu svétu poslati.

Naslov V.

Poslovodstvo in osebje bankovno.

Člen 46.

Višje vodstvo ali ravnanje vseh poslovnih gran oskrbuje glavni tajnik pod nadzorom vélikega svéta po navodilu, katero se izdá.

Glavni tajnik je tist organ, po katerem glavni svét vse svoje sklepe izvaja, in kateri v prvi vrsti pazi na to, da se prav izvršijo. On se deleži vseh posvetov glavnega svéta, in njegovega izvršilnega odbora, vendar brez odločujočega glasa. Njegova dolžnost je, glavnemu svétu podajati nasvete v pospešbo službe, tudi je treba mnenje, katero on izusti, v zapisnikih in spisih poočitovati.

Za neposrednje poslovodstvo pridodani so glavnemu tajniku višji uradniki glavnega tajništva, za prigled ali pažnjo na blagajništvo in računstvo blagajniški ravnatelj in višji računar, kateri vse vloge in sestave po glavnem tajniku na glavni svét napotujejo in po njem tudi sklepe glavnega svéta prejemljejo.

Člen 47.

Glavnemu svétu je pridržano, imenovati in postavljati uradniki in druge služabnike bankovne. On jim daje navodila, določa njih uporabo, službene razmere in prejemke, sme jim podeliti nagrade in podporščine ter vrši nad njimi disciplinarno oblast.

Glavni svèt odločuje o ustavljanji ali suspenziji in odstavljanji uradnikov in drugih služabnikov.

Glavni svèt ustanavlja po dotičnem pravilu (normalu) penzije uradnikom in služabnikom ter zapuščencem njihovim, prispevke v odgojo za sirote bankovnih uradnikov in služabnikov, kakor tudi provizije delavcem za službo nevzmožnim ali njih svojcem.

Člen 48.

Bankovni uradniki imajo dolžnost, molčati o razpravah in vseh posameznih poslih bankovnih, a seosebno o obsegu privatnim osebam in firmam dodeljenega kredita, kakor tudi o imenih tistih, katerih last ali svojina so v banki ležeči novci, zastave in hranila in pa o številu, svojstvu in vrednosti le-teh (Člen 98).

Člen 49.

Avstro-ogerska banka prevzema uradnike in druge služabnike ali postavljence privilegirane avstrijske národne banke takó, da vsakemu ostane njegov čin, čas dozdanje službe in službeni dohodek.

Iskovine aktivnostnih, penzijskih ali provizijskih prejemkov, do katerih imajo pravico uradniki ali drugi služabniki privilegirane avstrijske narodne banke, dolžna je avstro-ogerska banka izpolniti.

Isto veljá za prejemke takih, ki so ostali za (umršimi) uradniki in služabniki privilegirane avstrijske národne banke.

Naslov VI.

Računski pregledniki.

Člen 50.

Delo računskih preglednikov (Člen 21, b), ki jih véliki zbor voli iz svoje sredine, je celoletno završeno ali sklenjeno bilancijo banke v pretres jemati in v pravilni obletni seji vélikega zbora o njej poročati.

Njih pravica je, vsa pojasnila, katerih v zvršbo svoje naloge potrebuje, od glavnega svéta zahtevati in seosebno vpogledavati tudi v bankovne knjige.

Naslov VII.

Razmer do državnih uprav.

Člen 51.

Vladi avstrijska in ogerska imenujeta vsaka po enega komisarja in po enega namestnika mu, za tiste organe, po katerih se državna uprava o obeh cesarstva delih uverja o tem, da se bankovna družba vlada po pravilih.

Člen 52.

Ta komisarja imata oblast, v sejah vélikega zbora, glavnega svéta in dotičnega ravnateljstva, pričujoča biti, vendar samo s posvetovavnim glasom, ter zahtevati vsa pojasnila, ki jim so neogibno potrebna v zvršbo svoje naloge.

Člen 53.

Kadar kateri vladnih komisarjev vgovarja proti sklepu vélikega zbora, glavnega sveta ali dotičnega ravnateljstva, ker nahaja, da je v prekoslovji s pravili, tedaj ima ta ugovor odložno moč ter je treba tisto stvar, kadar gre za sklep ravnateljstva, najpred položiti pred glavni svèt, da on ukrene o njej.

Ako takšen ugovor vladnega komisarja zadeva sklep vélikega zbora ali glavnega sveta, treba je o tem najpred dovprašati tisto vlado, katera je tega vladnega komisarja postavila.

Ako se o stvari ne doseže sporazum med vlado in banko, tedaj odločuje o njej razsodišče ki se sestane na Dunaji, in dalje ni pritožbe. To razsodišče sestoji iz sedem udov, izmed katerih za leto dní določa po tri iz udov vrhovnega sodnega dvora na Dunaji in po tri iz udov kraljevsko-ogerske kurije v Budim-Pešti kot kasacijskega dvora dotični prezident. Sedmega uda, kateri bode tudi prvosednik, izvoli si ta šesterica. Kadar volitev ne podá absolutne večine, voli prvomestnika razsodišču premenjema enkrat prezident Danajskega vrhovnega sodnega dvora, enkrat prezident kraljevsko-ogerske kurije kot kasacijskega dvora. Žreb odloča, kateri izmed vrhovnih sodnih prezidentov bode prvi prvomestnika volil.

Razsodišče dela — dovprašavši najpred glavni svèt, — svoje sklepe po absolutni večini glasov. Ob enakosti glasov obveljá tisto mnenje, na katero je prvosednik pristal.

Razsodišče ni navezano na nikakšno določilo pravnega reda, vendar ima dolžnost, svojemu izreku pridodati dotične razloge.

Člen 54.

Pri vseh predmetih, o katerih je potrebno sodelovanje državne uprave, naj se banka po glavnem svétu obrača na dotičnega finančnega ministra, po okolnostih na oba finančna ministra.

Člen 55.

Banka sme menice, ki jih vpolaga avstrijska ali ogerska finančna uprava, po pravilih (Člen 60) skontirati ali odbitkovati. Vendar je k temu neogibno potreben sklep glavnega sveta, storjen v seji. V dotični seji mora biti najmanj devet udov pričujočih in dve tretjini pričujočih morata glasovati za skontiranje.

Razen tega sme banka samo po komisiji poslove na račun državne uprave oskrbovati.

Kar ima drug od drugega dobiti vsled takih na komisijo prevzetih poslov ali opravi, treba je dogovorno, vendar najpozneje konci vsakega meseca vzajemno poravnati v gotovini.

Naslov VIII.**Bankovni posli.****Člen 56.**

Avstro-ogerska banka ima pravico:

- a) Menice, efekte in kupone odbitkovati ali skontirati (Člen 60);
 - b) zajme na ročno ali premično zastavo dajati (Člen 65);
 - c) hranila v hrambo, oziroma upravo prevzemati (Člen 71);
 - d) novce, ali denarje na pismo potrdbo (Člen 75), po tem
 - e) novce, menice in efekte v kratkem roku dotekajoče na tekoči račun (prevodni posel ali giro) prevzemati (Člen 76);
 - f) nakaznice (asignacije) na svoje blagajnice ali kase izdajati (Člen 78);
 - g) poslove na komisijo prevzete opravljati (Člen 81);
 - h) dotekle efekte in kupone avstrijskih ali ogerskih državnih, deželskih, oziroma občinskih dolgov izkupovati;
 - i) zlato in srebro, v novce pokovano ali nepokovano, po tem menice na vnanja mesta dobavljati in prodajati;
 - k) po pravilih hipotekarno-kreditnega oddelka, zedinjenih v dodatku s pričujočimi pravili hipotekarne zajme v zastavnih listih dajati;
 - l) svoje lastne bankovne zastavne liste kupovati in prodajati.
- Poslovno leto banke se začne 1. dne januarja in se končuje 31. dne decembra meseca.

Člen 57.

Avstro-ogerska banka odvezuje se v obeh cesarstva delih veljavnosti vsake postavne naredbe, katera utesnjuje obrestno merilo.

Člen 58.

Plačila banki smejo se samo v bankovnih notah ali bankovcih (Člen 82) ali v kaki zakoniti vrsti kovanih novcev opravljati.

Člen 59.

Vsi oglasi glavnega sveta oznanjajo se v uradnem listu, kateri izhaja na Dunaji, po nemški, a v Budim-Peštanskem uradnem listu po ogerski (magjarski).

A. Odbitkovanje ali skontiranje.**Člen 60.**

Avstro-ogerska banka ima pravico, skontirati (odbitkovati, pod odbitek kupovati) potegnene in lastne menice, katere slovó na avstrijsko veljavo ali valuto ter so najdalje v treh mesecih znotraj avstro-ogerske monarhije izplačne.

Menice, ki se smejo skontirati, morajo praviloma imeti na sebi podpis treh, a vsakakor podpis dveh zavezancev, ki so znani, da so vzmožni plačati.

Glavni svet določa, koliko njih morajo biti protokolirane firme.

Malota menične vsote ní izločujoč razlog.

Banka ní dolžna povedati vzroka, zakaj kake menice neče skontirati.

Člen 61.

Banka ima pravico, skontirati vse take efekte (Člen 65), na katere sme novcev v zajem dajati, in njih kupone, ako so v treh mesecih najdalje izplačni.

Člen 62.

V pretresanji ali pretehtovanji menic, ponujenih banki, da bi jih skontirala, treba je enakomerno in nepristrano postopati.

Ta pretres opravlja praviloma neki cenzurni komitet.

Glavni svèt odločuje, v katerih posebnih slučajih je moči menice odbitkovati, če tudi jih ni poprej cenzurni komitet pretehtal; vendar se morajo takšne menice pozneje položiti pred ta cenzurni komitet.

Presojaje menico zaradi skontiranja vploženo dolžni so cenzorji držati se stroge nepristranosti in o nastopu svoje službe na to stran storiti pismeno zaobljubo.

Noben ud cenzurnega komiteta ne sme izrekati mnenja o svojih menicah ali o menicah take firme, h kateri on sam v kakoršnem koli svojstvu spada.

Člen 63.

O tem, imajo li se vpložene menice sprejeti ali zavrniti, odločajo cenzurni komiteti po večini glasov. Prvosednik glasuje samo ob enakosti glasov ter odločuje se svojim glasom.

Prvosedstvo v cenzurnem komitetu na Dunaji in v Budim-Pešti ima en ud ravnateljstva; če ta ne more, in pa sploh pri cenzurnih komitetih v podružnicah je prvosednik tist uradnik, kateri se komitetovih posvetov udeležuje.

Prvosednik ima pravico, odreči skontiranje menice, če tudi je cenzurni komitet našel, da je dobra za sprejem.

Ako se to pripeti v takem komitetu, v katerem prvosedstvuje uradnik, naj ta slučaj po zahtevu večine cenzorjev položi dotičnemu ravnateljstvu v odloko (Člen 40).

Člen 64.

Za cenzorje imenujeta obe ravnateljstvi (Člen 25 in 40), dovprašavši trgovinsko zbornico dotičnega okraja trgovinsko-zborniškega, trgovce in druge takšne može, katerim so trgovinski in obrtniški razmeri tistega mesta dobro znani.

Cenzorji se volijo na tri leta ter se neposrednje po izteku te dobe v tem istem svojstvu dalje na tri leta lahko vnovič izvolijo.

Sinovi, družabniki in prokuristi glavnih svetnikov, ravnateljev in cenzorjev ne morejo se imenovati za cenzorje.

B. Dajanje zajmov.

Člen 65.

Banka ima pravico, dajati zajme na ročno ali premično zastavo, vendar ne na dalje nego tri mesece.

Zastavljati se smejo:

1. Zlato in srebro, pokovano v avstrijski, ogerski ali kak vnanji novec, ali v šibikah;

2. Vrednotni papirji, ki se na kaki javni borsi avstro-ogerske monarhije uradno notujejo (beležijo), in to:

- a) avstrijski in ogerski državni papirji;
- b) efekti avstrijskih in ogerskih deželskih, oziroma občinskih dolgov;
- c) zastavni listi hipotekarno-kreditnih zavodov avstro-ogerske monarhije;
- d) polno-vplačane delnice avstrijskih ali ogerskih v polnem kretanji (vršenji) stoječih prevoznih (transportnih) in obrtnih podjetij, in
- e) polno vplačane predstvene obligacije pod d) navedenih družeb in podjetij.

Glavni syèt določa, na katere efekte ali papirje in s kolikerim delom kursne (borsne) vrednosti, v dotičnem slučaju do katere skupne vsote smejo se na-nje posojati novci ali denarji pri bankovnih blagajnicah v obeh cesarstva delih.

Člen 66.

Zajmovnemu dolžniku je na voljo, prejeto ponapredščino odplačati še predno doteče rok, ali s tem ne zadobode pravice zahtevati, da bi mu se povrnilo nekaj obresti, katere je bil naprej banki opravil.

Člen 67.

Ako se zastavi borsna vrednost pomanjša, mora dolžnik v primeri nekoliko zastave pridodati ali nekoliko zajma odplačati. V tem poslednjič omenjenem slučaju, povrne mu se v primeri nekaj obresti. Ako nasproti dolžnik ne pridá zastave niti odplača zajma, tedaj ima banka pravico, še predno doteče zajem, zastavo vso ali po nekem delu na javni borsi prodati, in samo to, kar preostane, po tem ko so njene pravice in iskovine po polnem založene, na dolžnikov račun kakor hranilo (Člen 71) v njegovo razpolaganje brezobrestno hraniti ali pa o lastnikovem trošku in na njegovo nevarnost pri sodišči v hrambo položiti. Ako s prodajo zastave dosežena vsota ne bi bila dovoljna v založbo tega, kar banka tirja, pridržava se ji pravica, prijeti dolžnika samega za to.

Člen 68.

Ako se zajem ne odplača, kadar doteče čas, tedaj ima banka pravico, ne pogovorivši se nikakor z dolžnikom in brez sodne pomoči zastavo vso ali po nekem delu prodati, da se sama odškoduje.

Ali banka ní dolžna zastave prodajati in če potem, ko je zajem dotekel za plačilo, tega ne stori, ne zastareva cela njena tirjatev, kar se tiče glavnice ali kapitala, obresti in troškov.

Ako se pa zastava prodá, prištevajo se kapitalu, kar ga dolžnik dolguje, obresti, kakšne pristojbine, ako bi banki šle, in troškovi, kakor tudi posebne provizije za prodajo po eno tretjino od sto cele tirjatve in samo to, kar preostane izroča dolžniku, če vrne zastavnico (zastavno prejemnico) in če pravo pobotnico dá.

Člen 69.

Ako se papirji, ki jih kdo ní izkupil ta dan, katerega je dotekel rok za plačilo, ne morejo prodati, zarad tega dolžnik nima pravice zahteveti, da mu se zajem podaljša ali prodolži, niti je s tem odvezan dolžnosti, banko po polnem izplačati.

Člen 70.

Banka smatra imetnika zastavnice, katero je kateri glavnih ali podružnih zavodov izdal, da ima pravico, se zastavo storiti vsako sploh dopuščeno premeno in pa izkupiti jo. Banka ne pretehtuje pravosti potrebnih podpisov niti prevzema poročstva za to, da so pravi ali prisni.

C. Hranila.

Člen 71.

Banka prevzema po določilih, katera ustanovi glavni svet, gotove novce, po tem vrednotne papirje in listine (pisma) v hrambo, dalje vrednotne papirje v upravo.

Člen 72.

Banka je v dolžnosti, pri njej shranjene reči skrbno hraniti ter je v zavezi za njih število in kakovost; ona odgovarja za nevernost ali tatvino, a ne za škodo po vojski, puntu, elementarnih nezgodah ali druge slučaje ali naključja, kolikor taki prigodki po splošnih postavnih določilih zadevajo samo in edino lastnika.

Zaveza banke za hranila njej v hrambo izročena ugasne z iztekom roka v hranilnem listu za hranitev postavljenega ali podaljšanega, ako je banka hranilo o lastnikovem trošku in na njegovo nevarnost pri sodišči vpoložila.

Člen 73.

Hranilni listi, izdani od banke o vrednotah in listinah, ki so pri njej v hrambo položene, smejo se predjati na koga drugega. Odstop ali prevod (giro) mora vpoložnikov podpis na sebi imeti ter banki se naznaniti.

Člen 74.

S hranilom, ki je bilo na račun koga tretjega v hrambo položeno, vpoložnik ne more razpolagati, če ne prinese pooblastila od vpovedanega lastnika, in takisto mora tudi lastnik hranila po kom drugem v hrambo vpoloženega, če vpoložene reči sam osebno zahteva, istovitnost svoje osebe izkazati takó, da bode banki dovoljno.

D. Novci na pismo potrdbo prevzemani.

Člen 75.

Banka ima pravico, gotove novce v bankovcih ali kovanem penazu brezobrestno s pismo potrdbo prevzemati na določen ali nedoločen čas.

E. Prevodni posel.

Člen 76.

V prevodnem poslu prevzema banka novce, menice in efekte v kratkem roku dotekajoče obrestno ali brezobrestno na tekoči račun. Imetnik folija sme po prihod o svojim dobroimetku z nakaznico (Cheque) razpolagati ali zapovedovati, in to s tem, da gotovi novce potegne, ali na korist komu tretjemu.

Banka sme prošnjo, da bi se komu prevodni folij odprl, zavrniti ali odprti folij imetniku odpovedati, ne naznanjaje mu vzroka.

Vsak imetnik takšnega folija sme svoje akcepte v plačilo na dotično prevodno kaso banke nakazovati.

Člen 77.

Ako se nad imovino človeka, kateri ima takšen folij, razglasi konkurs ter le-to banki po členu 97 na znanje dá, ne gleda se več na njegove nakaznice, naj bodo izdane kadar koli, naj bodo še v njegovih ali že v drugih rokah.

Z dobroimetkom njegovim postopa se po določilih člena 97.

F. Nakazovanje.

Člen 78.

V nakaznem poslu prevzemajo se pri bankovnih v to določenih blagajnicah novci v izplačilo pri bankovni blagajnici v kakem drugem mestu in nasproti izročajo nakaznice izplačne po vidu (a vista) ali po ustanovljenem času. Te nakaznice slovó na prevzemnikovo imé ali naredbo (ordre). Banka ní odgovorna za to, da je prevod (giro) in acquit prav ali prisen.

Nakaznice slovoče na določen čas po vidu treba je bankovni blagajnici na plačilnem mestu pokazati, da se na njih zabeležiti dá plačilni dan.

Člen 79.

Gledé prezentacije, prenosa in plačila nakaznic naj se dela po propisih, kateri veljajo za menice tam, kjer se eno ali drugo teh djanj zvrši.

Člen 80.

Ako se kaka nakaznica izgubi, sme izgubitelj, za to potegniti se, da se izplačilo pri bankovnem zavodu na plačilnem mestu na štirinajst dní ustavi, če prav pové število nakaznice, nje iznos ali vsoto in pa, kje in kdaj je bila izdana, kakor tudi ime tistega, na kogar slove. Če pa izgubitelj omenjenih podatkov ne more popolnem in na tanko povedati, tedaj odločuje dotični bankovni zavod po svojem izprevidu, more-li se začasna ustavitev plačila na štirinajst dni dopustiti.

G. Poslovi na komisijo prevzemani.

Člen 81.

Avstro-ogerska banka ima pravico, na komisijo novce sprejemati (inkasovati), prejemši gotovo založbo vsakovrstne efekte in plemenite kovine za tuj račun kupovati in tako blago, prejemši ga, razprodajati.

Naslov IX.

B a n k o v c i.

Člen 82.

Avstro-ogerska banka ima ta čas, dokler ji traja privilegija, po vsem razsežaji avstro-ogerske monarhije izključno pravico, narejati in izdajati na sebe samo nakaznice, ki so brezobrestne in prinesitelju na zahtevo izplačne.

Te nakaznice avstro-ogerske banke (bankovne note, bankovci) ne smejo sluti na vsoto manjšo od desetih goldinarjev. One imevajo na sebi na eni strani nemški in na drugi soglasni ogerski tekst in pa grb avstro-ogerske monarhije. Nosijo po pravilih podpis bankovne firme (Člen 38).

Člen 83.

Avstro-ogerska banka ima dolžnost, bankovce, katere je ona izdala, pri svojih glavnih zavodih na Dunaji in v Budim-Pešti na zahtev preeej za postaven penez izkupiti.

Dotično zagotovilo je sprejeti v tekst bankovnih not. Ako se ta dolžnost pri glavnem zavodu na Dunaji ali pri glavnem zavodu v Budim-Pešti ne izpolni nadalje v štiri in dvajsetih urah po prezentaciji, izgubi vsled tega banka svojo privilegijo, razen tega slučaja, ko bi se po zakonitem potu istodobno v obeh cesarstva delih ukazala začasna ustavitev izkupovanja bankovcev.

Banka je dolžna, svoje bankovce tudi pri drugih svojih blagajnicah s postavnim penezom izkupovati, kolikor to dopuščajo nje gotove zaloge in novčene potrebe.

Člen 84.

Glavnega svéta skrb bodi za takšen razmer metalnega (kovinskega) zaklada do kolujočih bankovcev, ki zagotavlja polno izpolnitev dolžnosti, izrečene v členu 83.

Vendar mora vsekakor v zalogi biti toliko v srebru ali zlatu, bodi pokovanem na peneze ali v šibikah, za kolikor vsota kolujočih bankovcev preseguje dvesto milijonov goldinarjev.

Takisto mora tudi po bankovno biti založen ali zagrnjen tisti iznos, za kolikor kolujoči bankovci s tujimi, zdajci za odplačilo doteklimi novci vred, ki so bili na pismo potrdbo ali na tekoči račun prevzeti, gotovo zalogo presežajo.

V založbo po bankovno smejo služiti:

- a) po pravilih skontirane (pod odbitek kupljene) menice in efekti;
- b) plemenite kovine in vrednotni papirji, na katere se je po pravilih kaj novcev v zajem dalo;
- c) izkupljeni, dotekli efekti in kuponi od avstrijskih in ogerskih državnih, deželskih, oziroma občinskih dolgov;
- d) menice na vnanja mesta.

Ako bi izkušnja pokazala, da tu ustanovljeni iznos zgolj po bankovno založenih bankovcev ni dovolj, to ima banka pravico, svoje dotične, djanstveno obrazložene nasvete položiti pred vladi in zahtevati, naj se po ustavno obravnavajo.

Člen 85.

Med kolujoče bankovce naj se štejejo bankovci, katere je banka izdala in se niso povrnila na njene blagajnice ali kase.

Vendar je take nazaj poklicane bankovce, kateri šest let po izteku poslednjega roka (Člen 89) niso nazaj prišli v izkup ali zamenjo, šteti za ne več kolujoče ter od kolujočih bankovcev odpisati.

Člen 86.

Bankovci avstro-ogerske banke uživajo izključno to ugodnost, da jih mora pri vseh v avstrijski veljavi dolžnih plačilih, katera se ne opravljajo v zvenečem

penezu vsled zakonitega določila ali dolžnosti s pogodbo prevzete, po vsem razsežaji avstro-ogerske monarhije vsakdo, in takó tudi vsaka javna blagajnica po polni na njih imenovani vrednosti vzeti.

Člen 87.

Banka je v dolžnosti, na zahtev vsak čas postavni srebrni penez ali srebrne šibike pri svojih glavnih zavodih Dunajskem in Budim-Peštanskem izkupiti s petin štiridesetimi goldinarji v bankovcih za penezno libro čistega srebra. Banka ima pravico, pri tem odbijati provizijo $\frac{1}{4}$ odstotka in vrh tega pri srebrnih šibikah kovne troške, kakor jih za kovane goldinarje c. kr. glavni kovni urad na Dunaji oziroma kraljevski Kremniški kovni urad vsakokratno ustanovi, v Budim-Pešti k temu še troške za dvakratno prevožnjo med Budim-Pešto in Kremnico.

Vendar nastopa pri srebrnih šibikah zgornja dolžnost samo pod uvetom, da kovanje srebrnih goldinarjev ní ustavljeno.

Člen 88.

Banka ima dolžnost, svoje bankovce pri svojih glavnih zavodih in podružnicah zamenjevati za bankovce drugovrstne, kakor dotični prezentanti zahtevajo.

Bankovci se ne morejo amortizirati in na bankovce ne more se doseči nikakoršna probeležba (prenotacija) ali prepoved. Predno izdá novo obliko bankovcev, razglasi banka njih potanki popis v uradnih listih, ki se na Dunaji in v Budim-Pešti na svetlo dajó.

Člen 89.

Kadar se hočejo posamezne ali vse vrste bankovcev nazaj vzeti, potem kadar ugasne privilegija avstro-ogerski banki dodeljena, postavita obe vladi dogovorno z glavnim svétom tiste rokove, v katerih je treba vpoklicane bankovce prinesiti v izkup ali zamenjo.

Šest let po izteku javno razglašenega poslednjega roka za odvzetje kake posamezne vrste ali vseh vrst bankovcev iz obteka — banka ní več dolžna, vpoklicane bankovce izkupiti ali zamenjati.

Vsota vpoklicanih bankovcev, kateri niso došli na izkup (Člen 85) zastareva na korist rezervnemu fondu.

Člen 90.

Kolikorkrat to zahteva avstrijska ali ogerska državna uprava in kolikorkrat se po izstopu iz službe primeri kaka premena v osebi vladnega komisarja, gubernatorja ali blagajniškega ravnatelja, preišče se z največjo potankostjo vsakokratno stanje kolujočih bankovcev, najdenje primeri s prejšnjimi zapiski ter pregledni spis ali akt po zgoraj imenovanih osebah, po tem po glavnem tajniku, višjem računarji (računovodci) in načelniku fabrike bankovcev podpiše in v arhiv shrani.

Naslov X.

Posebne pravice, katere ima banka.

Člen 91.

Za delničarske družbe sploh veljajoča določila avstrijskega, oziroma ogerskega trgovinskega zakona, v kolikor so navzkriž pravilom, niso uporabna na avstro-ogersko banko.

Avstro-ogerske banke dolžnost ni, svojo firmo ali firme svojih glavnih in podružnih zavodov dati pri trgovinskem sodišči vpisati (protokolirati).

Člen 92.

Imetek in dohodki banke te — razen nepremičnin, efektov rezervnega fonda in davka, ki ga banka za delničarje od dividende plačuje, — prosti so davka.

Člen 93.

Vse knjige in vsi zapiski bankovni, kakor tudi vse listine (pisma), ki jih avstro-ogerska banka, in nje glavni in podružni zavodi izdajó, uživajo v obeh cesarstva delih prostost štemplja in pristojbin.

Člen 94.

Izopačevanje (ponarejanje ali prenarejanje) od avstro-ogerske banke izdanih bankovcev, delnic, zadolžnic in zastavnih listov ali k njim spadajočih kuponov in talonov, kaznuje se po določenih kazenskih zakonov v obeh cesarstva delih kakor hudodelstvo izopačevanja (izkrivljanja) javnih kreditnih papirjev, a ponarejanje ali prenarejanje vseh drugih listin, ki jih banka izdaje, kakor ponarejanje ali prenarejanje javnih listin.

Člen 95.

Tožbe soper banko, ki se tičejo poslov glavnega zavoda na Dunaji in podružnic po avstrijskih deželah, smejo se sproževati samo pri c. kr. trgovinskem sodišči na Dunaji, a tožbe, tičeče se poslovanja Budim-Peštanskega glavnega zavoda in podružnic po deželah ogerske krone, samo pri kr. trgovinskem in meničnem sodišči v Budim-Pešti.

V vseh drugih rečéh, sosebnó tudi v hipotekarno-kreditnih poslih treba je tožbe zoper avstro-ogersko banko vpolagati pri c. kr. trgovinskem sodišči na Dunaji.

Člen 96.

Knjigam avstro-ogerske banke in pa izpiskom iz njih, ki so podpisani z bankovno firmo po pravilih, pristoji dokazna moč javnih listin.

Člen 97.

Kdor hoče na novce in efekte pri banki ležeče ali na dolgove, ki se pri njej potirjajo, zadobiti prepovedne, zastavne ali zvršilne pravice, naj se zarad tega obrne na pristojno sodišče, katero sme takšno zavarujočo ali zvršilno naredbo vselej samo tako dovoliti, da se pravice banki na teh vrednotah pristojee ne prikratijo, ter je dolžno to neposrednje banki na znanje dati.

V vseh teh slučajih pa ima banka pravico, novce in efekte ali dotični iznos terjatve o trošku lastnikovem ali terjavčevem pri sodišči v hrambo položiti.

Ako se nad lastnikom pri banki ležečih novcev ali efektov razglasi konkurs, ali kadar ta lastnik umrje, dolžnost je zastopniku konkursne, oziroma ostalinske mase, banki po pristojnem sodišči leto poročiti in na znanje dati ji tiste osebe,

katere imajo pravico, razpolagati z novci in efekti. Ako je to priobčilo opuščeno, banka ni odgovorna za škodo, ki bi odtod konkursni ali ostalinski masi nastala.

Pri banki ležeči novci in efekti izročajo se tretjim sodno poverjenim osebam vselej samo pod uvetom, da se ji dotične listine nazaj dadó.

Člen 98.

O kreditih, katere je komu podelila, ne daje banka nikakoršnih pojasnil, a o delnicah in zastavnih listih, katere je ona izdala, in o novcih in efekti pri njej ležečih daje jih samo njihovim lastnikom (Člen 48). To se ne dotika pravice sodišč, zahtevati kakih pojasnil.

Člen 99.

Za amortizacijo delnic in zastavnih listov, katere je avstro-ogerska banka izdala, in k njim spadajočih dividendnih, oziroma obrestnih kuponov mora se prositi pri c. kr. trgovinskem sodišči na Dunaji.

Pri amortizaciji nakaznic (Člen 78) postopati je po propisih, kateri na dotičnem plačilnem mestu veljajo za amortizacijo menic.

Za amortizacijo vseh drugih listin, katere je avstro-ogerska banka ali kateri njenih zavodov v kakem avstrijskem mestu izdal, zvano je samo in edino c. kr. deželno sodišče Dunajsko, a za amortizacijo listin izdanih od njenih zavodov v deželah ogerske krone samo in edino Budim-Peštansko kr. trgovinsko in menično sodišče.

C. kr. deželno sodišče Dunajsko postopa pri tem delu po propisih veljajočih za amortizacijo državnih papirjev, a kr. trgovinsko in menično sodišče Budim-Peštansko po propisih na Ogerskem za zemljiško-odvezne obligacije.

Člen 100.

Banka ima brezuvetno predstveno pravico, izplačati si svoje iskovine iz novcev in efektov, katere ima ona v rokah.

Ta predstvena pravica pristoji banki ne samo do tistih novcev in efektov, ki so bili izročeni v zagotovilo za njene terjatve, temuč brez razločka do vse pre-mične dolžnikove imovine, katero je kadarkoli bodi in v kateri koli konec dobila v roko.

Banka ima pravico, sama sebe brez sodnega dopuščenja ali sodelovanja in tudi zunaj konkursa, ki bi nad dolžnikovo imovino bil razglašen, iz zgornjih sredstev plačati, kakor se njej primerno vzvidi, ter je v uživanji te nje predstvene pravice ne morejo ovirati ali kratiti nikake iskovine koga tretjega, celo ne kake lastninske iskovine ali druge poprej pridobljene pravice, samo če je banka dotične novce in efekte prevzela kakor imovino svojega dolžnika ter ni bilo tako, da bi bila o njihovem prevzemanji omenjene lastninske ali druge iskovine mogla razločno spoznati.

Naslov XI.

Letna bilancija in tedenski pregledi.

Člen 101.

Za postavljanje letne bilancije veljajo naslednja določila:

1. Bilancijo je vsako leto z 31. dnem decembra meseca skleniti.

2. Efekti, kar jih je v bankovnem posedu, naj se postavljajo v bilancijo po ceni (kursu), kakoršne so bili 31. dne decembra; kursni dobiček od efektov bivajočih še v posedu banke, kolikor še ni sprejet med dohodke po blagajnično, naj se pripisuje rezervnemu fondu.

3. Od upravnih troškov smejo se na več let porazdeliti samo troškovi za novo obliko bankovcev.

Člen 102.

Od vsega letnega dohodka, ki ga nesó poslovi in imovina bankovna, pristoji delničarjem po odbitih vseh troških najpred po pet od sto vplačane delniške glavnice. Od še ostajočega čistega letnega donosa položi se po deset od sto v rezervni fond (pričuvni zalog), ter se od ostanka pred vsem drugim dividenda dopolni na sedem odstotkov vplačane delniške glavnice.

Od dobička, kar ga po le-tem ostane, prišteje se polovica dividendi, ki prihaja na delničarje, a polovica pripada obema državnima upravama, in sicer takó, da od nje po 70 odstotkov cesarsko-avstrijski in po 30 odstotkov kraljevsko-ogerski državni upravi na dobro hodi.

Od čistega dohodka, ki se je dobil v prvem poluletji, kolikor je po prejšnjih določilih priličen za razdelitev med delničarje, izroči se vsako leto meseca julija delničarjem neki iznos, ki ga odmerja glavni svét.

Ostanek čistih letnih dohodkov se izplača po pravilni obletni seji vélikega zbora, katera biva najpozneje meseca februarja sledečega leta.

Ako čisti letni dohodki niso dovoljni, da bi dali dividende po pet odstotkov vplačane delniške glavnice, sme se, kolikor primanjkuje, pozajeti iz rezervnega zaloga, dokler isti ne pade pod deset odstotkov vplačane delniške glavnice.

Člen 103.

Reservni fond je še pred dopolnitvijo redne dividende po pet od sto (Člen 102) določen v založbo izgub ali odpisov kakoršne koli vrste.

Kadar je rezervni fond narastel na dvajset odstotkov vplačane delniške glavnice, naj se mu od letnega čistega donosa ne odkazujejo več nikaki doloki, dokler ostane na ti visokosti.

Glavni svét odloča, kako je rezervni fond koristonosno uporabljati.

Vendar se ne sme nalagati v bankovne delnice.

Člen 104.

Avstro-ogerska banka naj po uradnih listih, izhajajočih na Dunaji in v Budim-Pešti, razglašuje:

1. Stanje svoje aktivne in pasivne imovine, kakor je bilo 7., 15., 23. in poslednjega dne vsacega meseca, in to najpozneje peti dan po teh rokih, in

2. bankovno bilancijo in letni sklep računa o dobičku in izgubi, in to najpozneje osem dni pred pravilno obletno sejo vélikega zbora (Člen 13).

V razglas namenjeno stanje bankovne aktivne in pasivne imovine naj obsega:

Na pasivni strani:

- a) vplačano delniško glavnico;
- b) rezervni fond (pričuvni zalog);

- c) iznos med ljudstvom kolujočih bankovcev;
- d) druge, precej dotekle dolžnosti ali obveznosti;
- e) obveznosti, navezane na odpoveden rok;
- f) kolujoče zastavne liste, in
- g) druge dolgove.

Na aktivni strani:

- aa) množino metala (kovine) in v metalu izplačnih menic;
- bb) stanje skontiranih menic in zajmov na ročno ali premično zastavo;
- cc) efekte;
- dd) stanje hipotekarnih zajmov, in
- ee) druge terjatve (aktive).

Naslov XII.

Čas, doklej bode trajala privilegija, in razdružba banke.

Člen 105.

Privilegija avstro-ogerske banke traja do 31. dne decembra 1887.

Tri leta predno doteče privilegija, naj véliki svèt v posvet vzame ter ukrene, hoče li prositi se za obnovo privilegije in s katerimi premenami naj bi se morebiti obnovila.

Člen 106.

Kadar se družba razdruži, dolžan je glavni svèt, držeč se člena 6 v pravilih, v denar spraviti vso premično in nepremično imovino banke in izpolniti vse dolžnosti ali obveznosti. Kar preostane, razdeli se med družabnike po razmeru delnic.

Člen 107.

Družba sme se na svoj zahtev z odobrenjem zakonodavne oblasti obeh delov monarhije tudi razdružiti, še predno jej mine privilegija. Ali takšen zahtev se sme samo z najmanj tremi četrtinami glasov pričujočih udov v preizredni seji velikega zbora skleniti. Glavni svèt naj štiri tedne poprej v uradnih listih, na svetlo dajanih na Dunaji in v Budim-Pešti, razglasí, da se bode v tej seji velikega zbora pretresalo vprašanje o razdružbi.

Člen 108.

O tistih prepirih, ki vstanejo o priliki razdružbe med družabniki, razsoja v členu 53 označeno rzsodišče, proti izreku katerega tudi v tem slučaju ní dalje nikake pritožbe.

Pred tem rzsodiščem naj se doženó tudi tiste iskovine, ki se izvajajo iz odgovornosti, izrečene v členih 35 in 43.

Naslov XIII.

Prehodna določila.

Člen 109.

I. Uredilni véliki zbor avstro-ogerske banke bodi pod prvosedstvom bankovnega gubernatorja najpozneje v treh mesecih po tem, ko zadobodo pravila

(Slovenisch.)

v obeh cesarstva delih postavno moč. Sklicuje ga ravnateljstvo privilegirane avstrijske narodne banke.

II. Za udeležbo uradilnega vélikega zbora avstro-ogerske banke merodavna so določila členov 14 in 15 bankovnih pravil s tem izimkom da bode treba imetje delnic namesto meseca novembra (Člen 14) osem dni pred vélikega zbora sestankom izkazati in vpolog delnic trideset dni pred tem sestankom naročiti.

III. Dnevni red uredilnega vélikega zbora je utesniti na izbor dvanajst glavnih svétnikov (Člen 26) in na izbor računskih preglednikov in nadomestnikov (Člen 50).

IV. Predlog za izbor od dveh in zopet dveh glavnih svétnikov, ki bosta spadala ob enem k ravnateljstvoma Dunajskemu in Budim-Peštanskemu (Člen 23 in 41), stori v uredilnem vélikem zboru ravnateljstvo privilegirane avstrijske narodne banke, ko je prej doseglo privolbo avstrijskega, oziroma ogerskega finančnega ministra.

V. Dokler se ne uredi glavni svét avstro-ogerske banke naj ravnateljstvo privilegirane avstrijske narodne banke bankovne poslove dalje oskrbuje pod dozdanjo firmo in po doslej veljavnih določilih.

Člen 110.

V členih 82 in 86 avstro-ogerskej banki dodeljene izključne pravice podleže samo temu utesnilu, da ne kratijo kolovanja državnih not, uživajočih v obeh delih cesarstva prinudni obtek ali kurs, kakor je bilo uravnano s postavo od 24. decembra 1867 (Drž. zak. od l. 1868, št. 3) in postavnim členom XV od leta 1867.

Dokler veljá prinudni ali prisilni obtek teh državnih not, dolžna je avstro-ogerska banka nazlic določilom člena 58, jemati v plačilo te državne note, katere so vkupen dolg obeh cesarstvenih delov, ter ima nasproti pravico, takšne državne note privzemati v bankovno založbo bankovcev (Člen 84).

Člen 111.

Dokler prinudni obtek ali kurs državnih not ne bode odpravljen v obeh delih cesarstva, dotlé bodo in ostanejo ustavljena določila pravil avstro-ogerske banke (Člen 83), o izkupovanji njenih bankovcev za postavni penecz.

Člen 112.

Polna prostost štéplja in pristojbin v obeh cesarstva delih dodeljuje se za vsa izrecila in vse listine, ki se izdadó o povodu predevanja imovine privilegirane avstrijske narodne banke na avstro-ogersko banko in za knjižne vpise, kar bi jih o tem povodu treba bilo, kakor tudi za prvo izdatbo delnic avstro-ogerske banke.

Najpozneje v dveh letih je napraviti, da se delnice privilegirane avstrijske narodne banke zamenjajo za delnice avstro-ogerske banke.

Člen 113.

Privilegirana avstrijska narodna banka se o priliki, ko se preuredi v „Avstro-ogersko banko“, izrečno odvezuje vseh za likvidacijo delničarskih družeb v obeh delih cesarstva veljajočih določil trgovinskega zakona.

Avstro-ogerska banka.

(Tekst nemški in ogerski.)

DELNICA

avstro-ogerske banke.

Avstro-ogerska banka izrekuje s tem, da je

listine, vpolaživi po pravilih

Šest sto goldinarjev avstrijske veljave,

na katere ne more nikdar biti nikakega doplačevanja, postal lastnik delnice št., in da bode torej deležen vseh pravic, katere delničarjem avstro-ogerske banke po njenih pravilih in privilegijah pristojé in pristojale bodo.

Na Dunaji, dne.....18.....

Avstro-ogerska banka.

Podpis
gubernatorjev.

Podpis
glavnega tajnika.

Podpis
enega svetnika.

Avstro-ogerska banka.

Opazka. Na četrti strani delnice bilo bi ponatisniti kar govoré členu 8, 9, 10 in 11 pravil.

Avstro-ogerska banka.

Imetnik tega talona prejme, davi ga nazaj, novo kuponsko polo gori oznamenjene delnice s talonom vred.
Ako se izguba talona naznani, velja predložitev delnice namesto izročbe talona.

Talon k delnici avstro-ogerske banke.
St. 

Kupon 16.	Kupon 17.	Kupon 18.	Kupon 19.	Kupon 20.
Kupon 11.	Kupon 12.	Kupon 13.	Kupon 14.	Kupon 15.
Kupon 6.	Kupon 7.	Kupon 8.	Kupon 9.	Kupon 10.
Kupon 1. Delnica št.  Dividenčni kupon I. polulečja 18. . . izplačen meseca julija 18. . . pri glavnih zavodih in po- družnicah. Avstro-ogerska banka.	Kupon 2. Delnica št.  Dividenčni kupon II. polulečja 18. . . izplačen po pravilni običaji seji velikega zbora 18. . . pri glavnih zavodih in po- družnicah. Avstro-ogerska banka.	Kupon 3.	Kupon 4.	Kupon 5.

(Tekst na eni strani v nemškem, na drugi v ogerskem jeziku.)

Dodatek k členu 56 k) bankovnih pravil.

Pravila

hipotekarno-kreditnega oddelka avstro-ogerske banke.

Naslov I.

Področje hipotekarno-kreditnega oddelka avstro-ogerske banke.

§. 1.

Avstro-ogerska banka prevzema hipotekarno-kreditne poslove ali opravila privilegirane avstrijske narodne banke v nadaljšnjo zvršitev z vsemi pravicami in ugodnostmi, katere le-tej pristojé iz ustanovil in pravilnika njenega hipotekarno-kreditnega oddelka, in tako tudi iz posameznih zajmovnih pogodb.

Avstro-ogerska banka prevzema vse dolžnosti ali obveznosti z ozirom na izkup in obresti kolujočih izžrebnih zastavnih listov privilegirane avstrijske narodne banke. Last hipotekarnih terjatev privilegirane avstrijske narodne banke prehaja po pravilih avstro-ogerske banke (Člen 3) na le-to banko ter k temu ni potreba knjižnega vpisa.

Razen izvoda ali zvršitve poslov hipotekarnega kredita in zastavnih listov, prevzetih od privilegirane avstrijske narodne banke odnašajo se dela ali operacije hipotekarno-kreditnega oddelka avstro-ogerske banke:

- a) na hipotekarne zajme, ki jih ona neposrednje ali po odkupu komu podeli, in
- b) na zastavne liste, katere je ona izdala.

Naslov II.

Uprava hipotekarno-kreditnega posla in posla z zastavnimi listi.

§. 2.

Najvišje vodstvo poslov avstro-ogerske banke, tičočih se hipotekarnega kredita in zastavnih listov, pristoji glavnemu svétu banke (Člen 25 družbenih pravil). Glavni svét postavlja potrebne organe, kateri neposrednje ta posel oskrbujejo; on določa obrestno stopo ali merilo in druge uvete za zajmove, ki se imajo dati, ali za hipotekarne terjatve, ki se imajo odkupiti, in tako tudi obrestno stopo in druge uvete zastavnih listov, ki se imajo izdati.

§. 3.

Tiste poslove hipotekarno-kreditnega oddelka, pri katerih gre za uporabo oddelkovih pravil na posamezne reči, kakor se katera primeri, oskrbuje odbor

(komitet), ki je pod prvosedstvom bankovnega gubernatorja ali mesto-gubernatorja sestavljen iz treh udov, izvoljenih po glavnem svétu iz svoje sredíne.

§. 4.

A kadar gre za vprašanje o varnosti (zagotovljenosti) zajma, ki se ima dati, ali terjatve, katera se ima odkupiti, privzemata se v odbor, sestavljen po §. 3, najmanj dva zvedena dovernika, ki imata o tem vprašanji odločilni glas.

§. 5.

Glavni svét imenuje potrebno število dovernih mož.

Imenovanci obljubujejo bankovnemu gubernatorju v roke, da hočejo dolžnosti svoje službe goreče in vestno izpolnjevati.

Možje doverniki naj svoje mnenje oddajó sè strogo nepristranostjo in v sumnji pristajajo vselej na tisto mnenje, katero banki večjo varnost zagotavlja.

§. 6.

Noben odbornik ne sme glasovati v takih slučajih, v katerih je udeležen on sam ali kdo tistih, za katere ní osposobljen stopiti pred sodišče kot nesumen svedok.

§. 7.

Pri sestavljanji odbora za poslove hipotekarnega kredita (§. 3) in pri pozivanji dovernikov v ta odbor (§. 4) gledati je na to, da se in koliko se hipotekarno-zajmovni poslovi primerjajo v obeh cesarstva delih.

§. 8.

Odbor naj se v skupno posvetovanje in sklepanje zbira o dneh, katere bankovni gubernator določi.

Vsi predmeti o katerih je odbor, posvetovavši se ustno o njih, storil kak sklep, potem glasi posameznih odbornikov in sklep sam sestavljajo se v prav (formalen) zapisnik.

Po okolnostih sme se tudi brez poprejšnjega posvetovanja storiti sklep po pismenem glasovanji, ako so se dotična pomagala (izkazila) odbornikom v pretres priobčila.

Naslov III.

Pripažnja sè strani državnih uprav.

§. 9.

Komisarja, ki ju postavitá obe vladi (Člen 51 družbenih pravil), naj čujeta tudi nad poslovanjem hipotekarno-kreditnega oddelka ter ostajata strogo odgovorna za to, da se ne dá noben zajem brez popolne zagotovitve ali varnosti (§. 13) in da se pri izdajanji zastavnih listov potanko pazi na mejo v §. 57 ustanovljeno.

Ta komisarja imata pravico, biti pričujoča v sejah odbora hipotekarno-kreditnega oddelka in zahtevati vsa pojasnila, ki so neogibno potrebna za izpolnitev njune naloge.

Ako kateri vladnih komisarjev ugovarja proti sklepu, ker meni, da je v prekoslovji s pravili, ima ta ugovor odložno moč, ter je treba tisto stvar najprvo pred glavni svet položiti, da on ukrene o njej. Kadar pa vladni komisar tako ugovarja proti dotičnemu sklepu glavnega sveta, to naj se dalje postopa po členu 53 družbenih pravil.

§. 10.

Kadar se je sklep storil s pismenim glasovanjem (§. 8), naj se dotični spisi pošljejo obema vladnima komisarjema, da pristavita svoje opomnje, ako bi katere imela, in da se tudi ona podpišeta.

Naslov IV.

Posebne pravice avstro-ogerske banke za poslove hipotekarnega kredita.

§. 11.

Vse posebne pravice, katere pristojé avstro-ogerski banki po nje družbenih pravilih, naj veljajo tudi za bankovna opravila hipotekarnega kredita. Vrhi tega dodeljujejo se banki za poslove hipotekarnega kredita še naslednje posebne pravice:

- a) avstro-ogerska banka oprošča se vsake zakonite utesnitve ne samo z ozirom na obrestno stopo ali nogo, temuč tudi gledé drugih zajmovnih uvetov, ako le-ti ne nasprotujejo ali prekoslovijo naturi zajmovne in zastavne pogodbe;
- b) za iznos dolga, zarad katerega se ima kdo podvreči zvršilu (eksekuciji), delajo bankovne knjige, in pa izpiski iz istih, poln dokaz;
- c) banka ima pravico, na podlogi dolžnega pisma, izdanega na njene roke, ali drugega izrecila obveznosti (§. 25) in izpisov iz njenih glavnih knjig zoper mudnega dolžnika ali posestnika zastavljene nepremičnine precej prositi za zvršilo (§§. 37—55) pri sodišči v dolžnem pismu ustanovljenem (razpoznavnem, kognicijskem sodišči), če je podpis dotičnega obveznega pisma sodno ali po notarji overovljen (legaliziran); razpoznavajoče sodišče naj v tem slučaju dovoli zvršilo, in ako ní za zvršilo samo pristojno oblastvo, le-to poslednje (zvršilno sodišče) prosi za izpolnitev, katero naj zvršilno sodišče v treh dnevih zaukaže ter po danih postavah izvesti dati mora;
- d) pod uvetom, v prejšnjem odstavku omenjenim, pristoji banki v tistih deželah, v katerih se je doslej zakonito vršila, pravica, dotekle obresti ali letnine potirjati dati s tistimi prinudnimi sredstvi, s katerimi se potirjava zemljiški davek;
- e) ako se obresti ali glavnica, deli glavnice ali letnine o roku, ko dotekó, ne plačajo, to ima banka pravico, brez sodne pomoči plačati se za vsesкупno svojo terjatev tudi iz takih novcev in efektov osebnega dolžnika, ki jih je kadarkoli bodi in v kateri koli konec dobila v roke;
- f) če dolžnik ali posestnik zastavljene nepremičnine pride v konkurs (na kant), omogoči se banki — v tistih deželah, v katerih po veljajočem zakonu mora pred prodajo hipoteke biti likvidacija v konkursu, — likvidacijsno sodbo, še predno izteče izročni (ediktalni) rok, in dražbeno prodajo zastavljenega posestva, izprositi (§. 51) precej, ko se likvidacijsna sodba uprāvokrepi;

- g) sodni odpisi, ki so bili oskrbniku (upravniku) ali zakupniku zastavljene nepremičnine vročeni, ko posestnika doma ni bilo, ali kateri so se, ko bi tudi oni ne bilo doma, v pričo dveh svedokov pribili na vrata od stanišča posestnikovega, oskrbnikovega ali zakupnikovega, naj se štejejo, kakor bi bili posestniku samemu v roke dani;
- h) od postav izdanih v obeh cesarstva delih v zavarovanje zastavnih listov (Postava od 24. aprila 1874, Drž. zak. št. 48 in postavni člen XXXVI od leta 1876) naj se — ne kratač tistih propisov, ki uravnujejo zastop ljudi zastavne liste imajočih po skrbnikih, na avstro-ogersko banko uporabljajo samo tista določila, katera so obsežena v teh pravilih (§§. 20 in 36).

§. 12.

Vse avstro-ogerski banki za poslove hipotekarnega kredita dovoljene posebne pravice segajo dalje tudi čez čas privilegije banki podeljene, dokler se ti poslovi po polnem ne izmotajo.

Naslov V.

Poslovno obravnavanje in uveti za podeljevanje hipotekarnih kreditov.

A. Kdaj je dopuščeno dajanje v zajem.

§. 13.

Banka ima samo tedaj pravico, zajem dati, kadar je s hipoteko takó zavarovan, da zajem s prištetimi bremenii, kar bi jih že bilo na ponujeni hipoteki, vrednost te hipoteke največ do polovice izpozajme, ali če vknjiženi upniki (verovniki, kreditorji) in podupniki (upnikov upniki) izrecilo namenjeno za vpis v zemljišno knjigo oddadó, da oni prepuščajo banki predstvo za zajem, ki ga ima dati, in za pravice, ki so s tem po pravilih združene, za tega delj, da zajem z dotičnimi pravicami po pravilih dobode popolno varnost v prvi polovici zastavne vrednosti.

§. 14.

Banka sme tudi že v zajem dane in s hipoteko zavarovane glavnice odkupovati, ako se ji pri tem zagotové vse pravice, katere se ji morajo po teh pravilih pri vsakem zajmu dopustiti.

§. 15.

Hiše, ki se imajo same za se, in gospodarstvena poslopja, ki se imajo zastaviti kakor skladni deli kakega posestva, smejo se samo tedaj vzeti za hipoteko, ako so pri eni ali pri več zavarovavnicah zoper ogenj zavarovane.

B. Kako se poizveda vrednost hipotek.

§. 16.

Glavnega sveta odbor za hipotekarno-kreditni oddelek določa, privzemaje doverne možé, sè skrbnim ozirom na predležeča pomagala, katera vrednost hipoteke naj se dajanju zajma vzame v podlogo.

Za pomagala pri izvedovanji vrednosti zemljišč lahko služijo: Sodne ceditve, večletni izkazi dohodkov, zakupne (štantne) in kupne pogodbe, dedinske delitve, katastralne ceditve, stoternati iznos zemljišnega davka, v dotičnem kraju navadne kupščine in zakupščine.

Za vrednost najmovnih hiš, če jim je dober stan izkazan, sme se vzeti tist iznos, kateri se podá, ako se od dokaznih srednjih dohodkov poslednjih šestih let, in pri hišah, ki še niso toliko časa sezidane, od srednjih dohodkov dajanih, odkar so v porabi, odbije tretjina in ostanek preobrne v kapital, pri čemer se vendar ne sme uporabljati nižja nego pet odstotna obrestna stopa.

§. 17.

Banka ima tudi pravico, po svojih organih poizvedeti dati, koliko je ponujena hipoteka vredna.

Takšna poizvedba vrednosti godí se vsegdar le s privolitvijo tistega, kateri se poganja za zajem, in on plačuje tudi troške tega poizvedovanja.

§. 18.

Kadar se najde, da je potreba vrednost ponujene hipoteke po bankovnih ljudéh poizvedeti dati, naznani se zajmoprosu pred vsem drugim, koliko mora v opravo troškov za ogled (izvid) naprej vpолоžiti, in do katerega roka se mora to zgoditi. Ako ta rok brezuspešno izteče, veljá to toliko, kakor da se je prosit lj molčé odpovedal zajma.

§. 19.

Ako je zajmoprosce v določenem roku vpолоžil iznos, naložen mu po §. 18, dá se mu, če takó zahteva, na znanje, kateri dan bode ogled.

Izhod opravljenega ogleda zajmoprosu še nikakor ne daje pravice, zahtevati zajma ali odkupa glavnice, kajti dokončna odloka ona pridržana je samo in edino odboru.

C. Predhodni obet zajma.

§. 20.

Ob enem s priznanilom, da se komu zajem dá in pod katerimi uveti ga more doseči, izroči se zajmoprosu od banke izdano izrecilo, s katerim banka ta zajem postavlja za kaveijo v zavarovanje zastavnih listov, ter naloží v dolžnost, dati to izrecilo v javne knjige vpisati.

§. 21.

O vsaki obljubi zajma določi se rok, v katerem mora zajmoprosce izkazati, da je uvete izpolnil.

Ako ta rok brezuspešno izide, veljá to za molčé dano izrecilo, da se zajmoprosce podeljenega mu zajma neče poprijeti.

Poznejše nasprotno izrecilo in celo tudi poznejše izpolnjenje postavljenih uvetov ne daje mu pravice, zahtevati od banke, da bi ona svojo obljubo izpolnila.

§. 22.

Ako se kako vloga zavrne, priznani se to zajmoprosu a ne priobčijo mu se razlogi, zakaj mu je prošnja odbita.

D. Uveti ali pogoji zajma.

§. 23.

Vsaka dovolitev zajma ali odkupitve glavnice navezana je, kakor se samo ob sebi razume, na ta uvet, da je v slučajih §^{ta} 15 zahtevani izkaz podan, in da so se v §§. 13, 20, 24 in 25 omenjene listine (pisma) v zmislu ondukajšnjih določil izdale, vpisale in oziroma nadvpisale.

§. 24.

Dolžnosti dolžnika ali posestnika zastavljene nepremičnine razvidne so iz vsebine dolžnega pisma in v slučajih §^{ta} 25 iz dodatnega izrecila.

Dolžno pismo in pa tiste listine, ki se banki na korist izdajó v slučajih, omenjenih v §§. 13 in 25, morajo biti ali sodno ali po notarji legalizovane (gledé podpisa overovljene) in v javne knjige vpisane.

V dolžnem pismu treba je ustanoviti, katero sodišče bode kakor razpoznavno sodišče (§. 11 lit. c) v tej stvari delo imelo.

V dolžnem pismu mora se zajmoproscec sosebno zavezati:

- a) Da hoče obresti ali letnine, kakor tudi glavnico ali dele glavnice (rate) po tanko in o pogojenih rokih, in sicer obresti in letnine za pol leta naprej plačevati (§. 31);
- b) da hoče v slučaji zamujenega plačila od zastanih iznosov plačevati zamudne obresti, ki se bodo računile od dneva doteklosti do plačilnega dne, in sicer toliko, kakor banka vsakokratno za zamudne obresti določi;
- c) da hoče izkazati plačilo vpisnine zemljišno-knjižne, po tem da hoče po izteku vsakega leta v primernem roku — na zahtev — izkazati s pobotnicami plačilo obresti ali kapitalnih delov od hipotekarnih mest, katera imajo prednost pred zajmom banke, in pa še tudi prinesiti potrdbo, da se zastavljenega posestva ne drži nikak davkovni in pristojbinski zastanek (zastali dolg);
- d) da hoče — plačujoč banki obresti dolžne za drugo polovico vsakega leta — izkazati, da je premija tekočega leta za posestva zoper ogenj zavarovana opravljena;
- e) da hoče povrniti vse troške, ki se naberó vsled tega, ker prevzetih dolžnosti ni izpolnil, ali ki drugače kakor koli nastanejo, takó da banka zaradi tega zajma ne bode imela nikakega razhodka;
- f) da se hoče podvreči pravilom kakor postavi, katera ga veže;
- g) da ne bode — ne prejevši poprej dovoljenja od banke, — posednega stanja hipoteke nikakor izpreminjal s parcelizanjem, delovito meno ali odločitvijo, in da hoče vsako spremeno lasti v roku, ki ga dolžno pismo določa, naznaniti in izkazati.

§. 25.

Ako bi pri odkupu že v zajem danih in s hipoteko zavarovanih glavnice tiste pravice, katere se banki po teh pravilih morajo pri vsakem zajmu dopustiti, ne bile zagotovljene že v prvotnem dolžnem pismu, ali če to pismo ni sodno ali po notarji glede podpisa overovljeno, mora se dolžno pismo v tem odnosu dopolniti s primernim dodatnim izrecilom lastnika zastavljene nepremičnine. Tudi morajo nasledni hipotekarni upniki ali verovniki i predstvo tirjatve, za katere odkup gre, priznati i podeliti banki predstvo gledé pravic v zemljišno knjigo vpisnih, ki se zagotavljajo v omenjenem dodatnem izrecilu.

§. 26.

Posledica neizpolnitve katere izmed dolžnosti, naštetih v §§. 24 pod a), c), d) in g), ta je, da ima banka pravico, potirjati zajem brez vse odpovedi in brez ozira na ustanovljene načine plačila.

E. Odštevanje zajmov.

§. 27.

Zajmovna valuta izroči se stoprv (še le) po tem, ko je zajmoprossec ustregel vsem uvetom ter sosebno z uradnimi izpisi iz javnih knjig izkazal, da je bil zajem v zahtevanem predstvenem redu prav vpisan (vknjižen). Pa tudi po tem, ko se je to zgodilo, sme se odreči izročitev zajmovne valute:

- a) če se je od časa, ko je bil zajem dovoljen, vrednost hipoteke tudi samó slučajno takó umanjšala, da bi — kakor se banki pozdi — ona z dovoljenim zajmom ne bila popolnoma zavarovana (§. 13);
- b) ako zajmoprossec ne pride po zajmovno valuto trideset dní po tem, ko je prejel priznanilo, da je bilo ukazano odšteti mu jo;
- c) ako je prositelj umrl;
- d) ako se je nad njegovo imovino razglasil konkurs;
- e) ako sodna prodaja nepremičnine v hipoteko določene na dražbi že teče.

§. 28.

Da je zajmoprossec predložil v §§. 23 in 27 omenjene listine, to mu se začasno potrdi s prejemnico ali s pismom, v katerem se ob enem izrekuje, da mu se zajmovna ali odkupna valuta, katerih se listine tičejo, stoprv po tem izroči, če se listine najdejo brez spotike.

§. 29.

Ako se je našlo, da so vse listine brez spotike ali pomišljaja, prepodado se v hrambo Dunajski hipotekarno-kreditni blagajnici. Blagajnica hipotekarnega kredita na Dunaji ali tisti bankovni zavod, pri katerem hoče zajmoprossec valuto potegniti (§. 30), dobode ob enem nalog, prinescu v §. 28 omenjene prejemnice ali pisma, ako ne prestopi roka v §. 27. b) za potego postavljenega valuto izročiti, odbivši obresti, katere se naprej plačujejo, in proti temu, da prejemnico ali

pismo nazaj dá. Pri izročanju valute jemljó se samó obresti od dne izročitve do prvega prihodnjega roka, o katerem dotekó za plačilo.

§. 30.

Banka bode zajmovno valuto — kakor zahteva zajmovni dolžnik, — pri hipotekarno-kreditni blagajnici na Dunaji ali pri bankovnem zavodu na kakem drugem mestu izročiti dala.

F. Opravljanje obresti, odplačevanje in odpovedanje zajmov.

§. 31.

Obresti ali letnine je treba v gotovini plačevati, odplačila glavnice, ki jih kdo opravi zunaj pogodbeno določenih odplačil v razdolžbo glavnice, lahko se dadó tudi v bankovnih zastavnih listih po polni na njih imenovani vrednosti.

Ta plačila naj se vršé pri bankovni blagajnici hipotekarnega kredita na Dunaji vendar se smejo na zahteve zajmovnega dolžnika tudi pri kakem bankovnem zavodu v katerem drugem mestu opraviti.

§. 32.

Dolžnik sme glavnico vso ali nekaj nje tudi, preden za plačilo postavljeni rok izteče, nazaj plačati, ako se z iznosom v odplačilo ponujenim eno ali več v pogodbi izgovorjenih odplačil ali rat brez ostanka poravná, in če dolžnik ta iznos najmanj šest mesecev naprej z vlogo sodno ali po notarji gledé podpisa poverjeno odpové ali pa za odpovedni rok, kar ga še ni izteklo, pogojene obresti plača.

Ako se odpovedana glavnica po izteku odpovednega roka ne plača, treba je zastran nje z dolžnikom takó postopati, kakor bi bil zamudil v dolžnem pismu ustanovljeni rok (§. 33).

§. 33.

Ako se obresti ali glavnica, glaynični deli (rate) ali letnine ne plačajo o roku, ko dotekó za plačilo, ali če se izkazi, ki jih je dati po §. 24 c) in d), o pravem času ne prinesó, tedaj ima banka pravico, svojo zajmovno terjatev brez poprejšnje odpovedi precej po zvršilu ali eksekuciji (§. 11, c) iztirjati.

§. 34.

Ako se zastavljeno posestvo slučajno ali po posestnikovi krivnji tako izpremení, da bankovna terjatev po pravilih več ni zavarovana (§. 13), pristoji banki pravica, izkazavši polnoverno le-to izpremeneno hipoteko, terjatev brez ozira na pogojeni plačilni rok po razpoznavnem sodišči tri mesece naprej odpovedati.

§. 35.

Hoče li ta, komur se terjatev v slučaju, omenjenem v §. 34 odpové, le-to odpoved izpodbijati, naj svoje vgovore, če hipoteka leží v Dolnji Avstriji, v štirinajstih dnevih, a če hipoteka leží v kateri drugi na državnem zboru zastopanih kraljevin ali dežel ali v deželah ogerske krone, v tridesetih dnevih, računeč od

dne sodne vročbe sodne odpovedi podá pri razpoznavnem sodišči, ker sicer odpoved obveljá.

O pravočasno podanih ugovorih postavi se ročišče (dan) na kar je mogoče kratki čas ter postopa po propisih o sumarnem procesu v civilnih pravdah. V tej reči naj sodišče podane ugovore šteje za odgovor ter po sklenjeni razpravi razsodi, je li odpoved pravomočna ali ní.

§. 36.

Za izbris sposobne pobotnice (kvitance) o odplačanih hipotekarnih zajmih in odstopnice (cesije), katere izdaje banka, morajo biti opravljene s podpisom bankovne firme po pravilih (Člen 38 družbenih pravil).

Za izbris sposobna izrecila, odpisna dovolila in odstopi, ki se tičejo hipotek ležečih v kateri na državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel, morajo se v zmislu postave od 24. aprila 1874 (Drž. zak. št. 48) položiti pred avstrijskega vladnega komisarja, da se tudi on podpiše na-nje.

Naslov VI.

Določila za izvod sodnih zvršil ali eksekucij.

§. 37.

Sodni eksekuciji se smejo podvreči tudi druge, v §. 11, e) ne omenjene premičnine osebnega dolžnika, ali nepremičnina banki zastavljena ali druga nepremična imovina osebnega dolžnika.

V vseh teh slučajih bode razpoznavno sodišče na podlogi danih izkazov eksekucijo dovolilo in ali sámo zvršilo, ali, ko bi ne bilo ob enem zvršilno sodišče (§. 11, lit. c), le-to sodišče poprosilo, naj to opravi. Zvršilno sodišče ima dolžnost, zvršitev eksekucije v treh dnevih ukazati, ter jo mora po veljavnih postavah dati dognati.

§. 38.

Ako se premičnine osebnega dolžnika vzamejo v eksekucijo, naj se z rubljenjem vred tudi cenitev opravi, in ní potreba posebne prošnje za cenitev. Ako bi blizu okoli ne bilo najti pripravnih cenilcev, naj se cenitev opravi neposrednje pred dražbo. Ako nikdo že o prvi dražbi ne ponudi cenilne vrednosti, naj se premičnina tudi pod cenilom prodá.

§. 39.

Eksekucija zastavljenega posestva se zvrši ali sè sekvestracijo ali s prodajo posestva.

Banki je ena ali druga teh zvršitev na izbor.

§. 40.

Ako si banka izvoli sekvestracijo zastavljenega posestva, sme jo raztegniti na vse dohodke, ali pa utesniti na neke vrste teh dohodkov, in pri njej je določiti, bode li sekvester dohodke sam neposrednje oskrboval ali v zakup (štant, arendo) dajal.

§. 41.

Zvršilno sodišče naj postavi sekvestra, katerega banka predlaga, vendar na njeno nevarnost in odgovornost (§. 43). Ako bi pa soper osebo nasvetovanega sekvestra imelo osnovanih pomišljajev, poreče banki, naj nasvetuje drugega sekvestra, a za ta čas bode nasvetovanega postavilo.

§. 42.

Posestnik sekvestriranega posestva naj svoje ugovore soper sekvestra, ki je postavljen po nasvetu banke, najpozneje v štirinajstih dneh podá. O teh ugovorih bode zvršilno sodišče nemudoma imelo razprave z obema deloma, ter postavi samo uradoma sekvestra, ako se stranki ne zedinita o sekvestrovi osebi.

Dokler se to ne zgodi, bode brez ovire svojo službo opravljal sekvester, katerega je sodišče na predlog banke postavilo.

§. 43.

Nevarnost in odgovornost banke za sekvestra, katerega je ona nasvetovala (§. 41), mine ali ugasne, kadar izide rok, postavljen v §. 42 ter posestnik sekvestrirane nepremičnine v njem ni ugovarjal soper sekvestrovo osebo, ali pa od tistega časa, ko sta se obe stranki sporazumeli o sekvestrovi osebi ali ko je sodišče sekvestra uradoma postavilo.

§. 44.

Sekvester naj predstvena mesta, kakor davke in druge naklade, obresti poprej vknjiženih mest itd. najpred opravi in po tem zastale in tekoče pristojbine neposrednje banki odšteva in samo, kar dohodkov po tem preostane, naj odpravi po vsakokratnih določilih sodišča.

§. 45.

Sekvestrova dolžnost je, vsako leto, in to najpozneje v tridesetih dnevih po izteku solnčnega leta, ali — ko bi sekvestracija ne bila trpela leta dni, — v štirinajstih dnevih po preklicu sekvestracije račune z vsemi prilogi in izkazi, kar jih je treba, podati zvršilnemu sodišču, katero naj račune, dovprašavši posestnika sekvestrirane nepremičnine, brez odloga reši.

§. 46.

Hoče li banka posamezne ali vse dohodke sekvestriranega posestva v zakup dati, sme se to samo v javni dražbi zgoditi. Za tega delj naj banka nasvetuje ali predloži dražbene uvete, katere sodišče, — nedovprašavši posestnika sekvestrirane nepremičnine, — pretehta in odobri, ako najde, da so brez pomišljaja.

Potem napravi sodišče dražbo ter določi, komu gre odpravljati zakupščino po odbitku predstvenih mest, omenjenih v §. 44 in pa banki idočih plačil.

§. 47.

Kadar banka meni, da je neogibna potreba zastavljeno ji posestvo prodati (§. 39), to naj se vrednost, kakor jo je poizvedela po §§. 16 in 17, vzame za cenilno in izključno ceno. Torej ni treba nobene zvršilne ali eksekutorne cenitve, in, — kolikor je zastavljena nepremična predmet zemljišne knjige, — nikakega izkaza posameznih delov, iz katerih sestoji, in nikakega opisa.

§. 48.

Tudi tedaj, kadar se ima zastavljeno posestvo na prošnjo drugega verovnika prodati, pristoji banki pravica, spisati dražbene uvete in pri tem paziti na to, da se brž kakor bode mogoče banki plača, kar ji gre.

To pravico ima banka tudi tedaj, kadar kak drug verovnik zahteva, da bi se posestvo po sekvestraciji v zakup dalo, ali ko bi se posestvo med konkursno razpravo prodati imelo.

V vseh teh slučajih treba je banki pred končnim rešenjem prošnje za eksekucijo priobčiti prepis dražbenih uvetov, katere je za eksekucijo proseči predložil, s tem naročilom, naj v roku primernem okolnostim, kateri se ne sme postaviti na manj nego štirinajst niti na več nego triedset dni, sè svoje strani nasvetuje dražbene uvete.

Zvršilno sodišče bode te dražbene uvete, dovprašavši predstvene verovnike, pretehtalo, bode potegnilo se za sporazum med verovniki, in ko bi se sporazum ne dosegel, z ozirom na pravice, katerih se eden ali drugi lasti, razsodbo storilo.

§. 49.

Kadar drug verovnik posestvo banki zastavljeno v eksekucijo vzame, a dotičnih korakov štirinajst dni ne nadaljuje, tedaj ima banka pravico, to eksekucijo v svojem imenu na podlogi že opravljenih korakov eksekucijskih dalje gnati.

§. 50.

Ako se nad imovino dolžnika ali posestnika zastavljene nepremičnine razglasi konkurs, dolžnost je sicer banke v tistih deželah, v katerih mora pred prodajo hipoteke biti likvidacija v konkursu, svojo iskovino v ediktalnem roku pri konkursnem sodišči napovedati ali zglašiti; vendar je o tem treba celo, predno izteče ediktalni rok in predno se postavi odbor verovnikov, brez odloga ustno razpravljati in zastopnika mase samo napotiti, da naj dovpraša odbor verovnikov, ali — ko bi ta še ne bil postavljen, — znane mu, v mestu sodišča stanujoče verovnike.

V likvidacijski sodbi, katera naj se stori kar najhitreje mogoče, mora se razsoditi tudi o hipotekarni pravici, katera pristoji banki, ne kratéč pravic drugim hipotekarnim verovnikom.

§. 51.

Čim je likvidacijska sodba postala pravokrepna, sme banka — tudi predno se stori razredbena (klasifikacijska) sodba, — zahtevati, da se zastavljeno posestvo precej dražbeno v prodajo ponudi, pri poslednji dražbi, ki se napravi po sodnem redu, tudi pod cenilo prodá in da se ona iz dobljene kupščine poplača. Ako bi se v nadaljnjem teku konkursne razprave pokazalo, da se je banki dalo več, nego ji je šlo, mora ona, kar je preveč prejela z obrestmi po štiri od sto vred precej v maso povrniti.

§. 52.

Tudi tedaj so §§. 39 do 51 uporabni, kadar se kaka druga nepremična imovina osebnega dolžnika v eksekucijo potegne (§. 37).

§. 53.

Kolikorkrat se banka hoče poprijeti predstva dodeljenega ji v §. 11, *d*) gledé potirjevanja zastalih obresti ali letnin, mora dotičnemu političnemu oblastvu izkazati iznos na dolg ostalih obresti ali letnin (§. 11, *b*); dolžnost političnega oblastva je, o tem izkazu po veljajočih eksekucijskih propisih storiti, kakor služba nanaša.

§. 54.

Vse troške za eksekucijo opravlja sicer banka v ponapredščinah, ali eksekut je dolžan brez vsega drugega povrniti jih. Torej je eksekucijo vselej raztegniti tudi na iznos teh troškov, kateri naj se na konci eksekucije poravná.

§. 55.

Meni li tist, ki podpade eksekuciji, da iskovina pravno ne stoji ali ne v iznosu, kakor banka trdi, in če ima v rokah listine, katere to popolnoma dokazujejo, sme s prošnjo prav opravljeno pri razpoznavnem sodišči zahtevati, da naj se eksekucija ustavi, eventualno utesni. Razpoznavno sodišče bode za ta čas eksekucijo ustavilo, le-to banki in — kadar se obresti ali letnine po političnem potu potirjavajo — tudi političnemu oblastvu priznanilo, ročišče na kratek čas postavilo in po tem odlokom razsodilo, ima li eksekucija prestat ali utesniti se.

V gornjem slučaju, kakor tudi tedaj, kadar eksekuciji podvrženi dolžnik nima popolnoma dokazujočih listin v roki, sme on pri razpoznavnem sodišči vložiti tožbo, o kateri je napotiti sumarni postopek. V teku tega postopka sme se eksekucija samo tedaj ustavljati, kadar eksekut pozneje s posebno prošnjo podá listine popolnoma dokazujoče; kajti v takem slučaju je ravnati, kakor je bilo gori rečeno, brez ozira na postopek, vpoten vsled tožbe.

Naslov VII.

Zastavni listi avstro-ogerske banke.

§. 56.

Zastavni listi ali zastavna pisma so listine, s katerimi avstro-ogerska banka njih lastniku zagotavlja po določenih, povedanih v zastavnih listih samih, obresti in plačilo glavnice v zmislu teh pravil hipotekarno zavarovane.

Tisti zastavni listi avstro-ogerske banke, kateri se izdajó pod istimi uveti kakor izžrebni zastavni listi privilegirane avstrijske národne banke (§. 1), kar jih koluje med ljudstvom, dajó svojim imetnikom iste pravice, katere pristojé imetnikom izžrebnih zastavnih listov privilegirane avstrijske národne banke. Tudi uživajo kolujoči zastavni listi privilegirane avstrijske národne banke vse tiste ugodnosti, katere pričujoče ustanovilo zastavnim listom avstro-ogerske banke naklanja.

§. 57.

Banka ima pravico, izdati zastavnih listov do iznosa od 150 milijonov goldinarjev, vendar ne sme vsesкупna vsota kolujočih zastavnih listov nikdar preseгati vsesкупne vsote hipotekarnih iskovin ali terjatev, kolikor jih je kateri krat.

Iznos zastavnih listov privilegirane avstrijske národne banke, kolikor jih kateri krat koluje, treba je vštevati v zgornjo vsesкупno vsoto dopuščenega obteka zastavnih listov.

Kadar se kateri hipotekarnih zajmov pred rokom za dotek ustanovljenim nazaj plača in to v gotovini, naj banka odplačani glavnici enak iznos v zastavnih listih izkupi.

Tist iznos gotovih novcev, ki se nabere od delnih odplačil glavnice, kakor so pogojena, uporabljati je na vsakokratno izžrebovanje zastavnih listov.

§. 58.

Za točno opravljanje obresti in za plačilo glavnice zastavnih listov so v zavezi najpred hipotekarne iskovine ali tirjatve in vrh tega druga premična in nepremična imovina banke.

V slučaji, ko bi se bankovna družba razdružila ali hipotekarno-kreditni oddelek odločil od drugih poslovnih oddelkov banke, utesni se ta zaveza (Člen 6 družbenih pravil) na hipotekarne iskovine in na zalog, napravljen iz bankovne delniške glavnice, ki bode najmanj desetini tedaj še kolujočih zastavnih listov enak, pa se po meri izkupa zastavnih listov v istem razmeru umanjšati sme.

§. 59.

Vsak zastavni list se opravi s podpisom firme primernim pravilom in s pečatom banke. Zastavni list obsega:

- a) vsoto glavnice, o kateri je izdan;
- b) veljava, v kateri se glavnična vsota plača in dotične obresti opravljajo;
- c) obrestno stopo ali merilo in obrestne rokove;
- d) določbo roka za odplačilo glavnice;
- e) zavezanost banke za glavnico in obresti, in
- f) potrdbo po obeh vladnih komisarijih podpisano, da je zastavni list izdan bil na podlogi bankovnih dobro zavarovanih, v javne knjige vpisanih iskovin ali terjatev.

§. 60.

Zastavni listi slovó na prinesitelja ter imevajo poluletné obrestne kupone. Izdajó se v iznosih, katere glavni svét banke določa, vendar ne manjši iznos nego 100 gld.

§. 61.

Zastavni listi smejo se postavljati na določen čas doteka (dospetja) ali pa na tak čas doteka, ki ga žreb določi. Vendar ne smejo sluti na krajši čas doteka nego na dvanajst mesecev.

§. 62.

V vseh slučajih, v katerih se kak zastavni list nazaj vzame iz obteka, morajo se pridani mu in še ne dospeli kuponi nazaj dati ali se pa mora njih nominalni iznos v gotovem novci povrniti.

§. 63.

Kuponi zastavnih listov, ki še niso čez leto dni dotekli ali dospeli, izplačujejo se pri vseh glavnih in podružnih zavodih banke. Zastavni listi in obrestne

pobotnice plačujejo se pri bankovni blagajnici hipotekarnega kredita na Dunaji ali — če se stvar štirinajst dni poprej napové, — pri bankovnem zavodu v kakem drugem mestu.

§. 64.

Obresti, po katere se v treh letih, in glavnice zastavnih listov, po katere se v tridesetih letih po doteku ne pride, so zastarele ter se ne morejo več terjati.

§. 65.

Zastavni listi višjih vrst smejo se zamenjati za zastavne liste nižjih vrst in narobe (obratno).

§. 66.

Banka priznava imetnika zastavnega lista, slovočega na prinesitelja, in imetnika kakega kupona, da je lastnik enega in drugega.

Kadar si hoče imetnik zastavnih listov zagotoviti potegovanje obresti od njih, ali kadar se neki zastavni list in njega donos hoče posvetiti določeni svrhi, treba je pri banki, — predlagaje dotični zastavni list s kuponsko polo vred pismeno prositi za privezilo ali vinkulacijo. Pri tem je po tanko povedati, kateri privezilni (vinkulacijski) pridržek naj se postavi na zastavni list, ter imenovati tisto osebo, ki bode imela oblast, prejemati obresti in glavnico, ki prihaja na vinkulirani zastavni list. Na korist več lastnikom je ni vinkulacije niti se glavnica ali obresti dajo v delnih iznosih.

Obresti vinkuliranih zastavnih listov se izročajo na pobotnico, če le-ta naznanja vse bitne znake zastavnega lista (številko, iznos glavnice, obrestno stopo in datum), po tem pravi čas doteka in pravi iznos obresti ter je opravljena z imenom tega, kateri ima pravico, obresti prejemati.

Pravost podpisa se ne izkuša in banka ne prevzema poročstva za to pravost. Ali na voljo je lastniku zastavnega lista, zahtevati, da se sme glavnica zastavnega lista in iznos obresti samó tedaj izplačati in zastavni list samó tedaj razvezati ali devinkulirati, če se prinese njegov sodno ali po notarji legaliziran podpis.

§. 67.

Za devinkulacijo zastavnih listov, ki so vinkulirane na imena občin ali drugih pod okriljem oblastev stoječih korporacij ali zavodov, mora se prinesiti tudi dovolitev nadzornega oblastva.

Kadar kdo drug, in ne v vinkulaciji imenovani lastnik zahteva razvezo ali devinkulacijo vinkuliranih zastavnih listov, mora prezentant banki z javnimi ali pa sodno ali po notarji legaliziranimi listinami izkazati, da si je on pridobil last ali svojino dotičnega zastavnega lista.

§. 68.

Gledé vinkulacije in devinkulacije izžrebnih zastavnih listov privilegirane avstrijske narodne banke veljajo določila §§^{gov} 66 in 67.

§. 69.

Zastavljanje ali odstopanje zastavnih listov avstro-ogerske banke ni podvrženo plačilu postavno propisanih pristojbin ali davščin.

§. 70.

Zastavni listi avstro-ogerske banke smejo se v obeh cesarstva delih uporabljati za koristno nalaganje glavnice (kapitalov) občinskih, glavnice kake korporacije, zadušbine ali ustanove, kakega pod javnim nadzorom stoječega zavoda, po tem pupilarnih, fidejkomisnih in depozitnih (hranilnih) novcev, v kavcije pri vojaških ženitvah in po borsni ceni za službene in poslovne kavcije, kolikor pri kavcijah ni s posebnimi pravili propisano, da se morajo v gotovem novci položiti.

§. 71.

Zastavni listi avstro-ogerske banke se smejo na borsi prodajati in cena jim se sme v uradnem cenovniku beležiti (notovati).

D o g o v o r

med finančnima ministroma c. kr. in kr. ogerskim in pa privilegirano avstrijsko národno banko.

Člen I.

Ravnateljstvu glavnega zavoda Budim-Peštanskega dokazuje se za poslove odbitkovanja ali skontiranje in zajmovne po ogerskih bankovnih mestih iznos od petdeset milijonov goldinarjev, kateri se ne sme porabljati po avstrijskih mestih.

V slučajih večje potrebe kredita bode glavni svet Budim-Peštanskemu ravnateljstvu iz občnih rezerv, ki so avstro-ogerski banki na razpolog, prehodno odkazoval tudi zgornjih petdeset milijonov goldinarjev presezajoč iznos, kateri se pa mora o roku, ki ga ustanovi glavni svet, zopet glavnemu svetu na razpolog staviti.

Člen II.

Po kraljevinah in deželah na državnem zboru zastopanih ustanovi avstro-ogerska banka v letih 1878 in 1879 pet novih podružnic v mestih, katera določi c. kr. ministerstvo.

Člen III.

V deželah ogerske krone ustanovi avstro-ogerska banka v teku leta 1878 štiri in v teku leta 1879 tri nove podružnice v mestih, katera določi ogersko ministerstvo.

Razen teh zagotavlja se za pozneje ustanovitev še treh novih podružnic v mestih, katera določi ogersko ministerstvo.

Člen IV.

Ako avstro-ogerska bankovna družba hoče zaprositi, da bi se ji privilegija še dalje prodolžila (Člen 105 njenih pravil), mora to prošnjo najmanj dve leti, predno poteče privilegija, vpoložiti pri obeh vladah.

